
Ekalingamahatmyam kAvyamayam

—
—
ఏకలింగామాహాత్యమ్ కావ్యమయమ్
—
—

Document Information

Text title : Ekalingamahatmyam kAvyamayam

File name : ekalingamAhAtmyamkAvyamaya.itx

Category : shiva, vAyupurANa

Location : doc_shiva

Transliterated by : Ruma Dewan

Proofread by : Ruma Dewan

Description/comments : vAyupurANa

Latest update : October 19, 2025

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

October 20, 2025

sanskritdocuments.org

ఏకలింగమాహాత్మ్యమ్ కావ్యమయమ్

॥ శ్రీమదేకలిణ్ణో జయతి ॥

॥ శ్రీగణేశాయ నమః ॥

॥ శ్రీః ॥

శ్రీమదేకలింగమాహాత్మ్యస్య భిన్నపాఠోద్ధరణమ్

(ప్రారమ్భే అష్ట పద్యాని కామదేవస్తుతిపరాణి పఠితాని)

అథ బాష్పధరణినాయకవంశోత్పత్తిం తు వర్ణయామ్యుచ్చైః ।
యా కీర్తనేన పురుషాన్ పునాతి గణ్ణేవ కిం బహునా ॥ ౯ ॥

శ్రీమద్వాయుపురాణప్రభృతిషు నానావిధేషు శాస్త్రేషు ।
అధ్యాపి యా ప్రసిద్ధా శ్రుతా తు సర్వార్థసమ్పదే భవతి ॥ ౧౦ ॥

కైలాశాచలశృంగే రజతాదికథారాజిరత్నయతే ।
వరకిన్నరగణవిరచితగీతే సన్నిర్జరోపేతే ॥ ౧౧ ॥

(అతః పరం పౌరాణికైకలింగమాహాత్మ్యస్య చతుర్థాధ్యాయస్థవస్తు ఆర్యాచ్ఛన్దసి
వర్ణితమ్ । తదనంతరం కామధేనువరదానసంజ్ఞస్య అష్టమాధ్యాయస్య ఇన్ద్రవరదానసంజ్ఞస్య
నవమాధ్యాయస్య తీర్థయాత్రాఫలసంజ్ఞస్య దశమాధ్యాయస్య చ వస్తు తత్తచ్ఛన్దసి
యక్ష్మి-శ్చైత్ పాఠభేదేన నివిష్టమ్ ।)

జయతి జగతి విఖ్యాతం సకలమహీలోకపావనం సుమహత్ ।
శ్రీమదేకలింగదైవతగోత్రం వైజవాపాహ్యమ్ ॥ ౧ ॥

జయతి తథా౨౨నన్దపురే నాగరకులమణ్ణనో మహీదేవః ।
యజనాదికర్మకుశల విజయాదిత్యాభిధో విప్రః ॥ ౨ ॥

తత్తనయో ద్విజవర్యః కేశవనామా బభూవ లోకే ।
శ్రుతయో యత్ర చతస్రః షడజ్ఞసహితా విభాన్తి ॥ ౩ ॥

తస్య సుతో జగతీతలమఖిలం తపసా సుఖాస్పదం కుర్వన్ ।
నాగా-రాక్షల-నామా బభూవ పాత్రం స్మృతీనాం యః ॥ ౪ ॥

తత్పుత్రోఽజని భోగారావలసంజ్ఞో ధరాధిపైర్వన్యః ।
అనాధరో(?)ఽస్య సూనుః శ్రీదేవాహోవ తనుజన్మా ॥ ౫ ॥

తత్తనుజః సర్వజ్ఞో దక్షాధ్వరకృద్విభూతిభృద్విమలః ।
స మహాదేవో భగవాన్ (?) అభిధానేనాభిధేయః ॥ ౬ ॥

తస్య కులాలంకారణో గుహదత్తోఽన్వర్థన్నామధేయోఽభూత్ ।
అధ్యాపి యస్య నామ్నా వంశోఽయం ఖ్యాతిమాన్ జగతి ॥ ౭ ॥

యదుక్తం (సు) పురాతనైః కవిభిరానన్దపురసమాగతః ।
విప్రకులనన్దనో (పి) గుహదత్తః శ్రీగుహిలవంశస్య ॥ ౮ ॥

శ్రీమానభూత్ స నృపతిర్గుహిలాభిధానో
ధర్మాచ్ఛశాస వసుధాం మధుజిత్ప్రభావాత్ ।
యస్మాద్వ్యయౌ గుహిలవర్ణనతః ప్రసిద్ధిం
గౌహిల్య-వంశభవరాజగణోఽత్ర జాతః ॥ ౯ ॥

గుహిలధరణీనాథస్తుక్లింకజ్జత్ప్రతాప-
స్తరుణతరణిరేఖో మ్లానయన్ వైరిచన్ద్రాన్ ।
వ్యచరదతివిచిత్రం సన్తతం యత్ప్రథివ్యా-
మదరి (పర) వధూటీపద్మినీనాం ముఖాబ్జమ్ ॥ ౧౦ ॥

తనుజోఽస్య చైకలింగప్రసాదసమ్ప్రాప్తరాజ్యలక్ష్మీకః ।
శ్రీమేదపాటవసుధామపాలయద్బాష్పపృథ్వీశః ॥ ౧౧ ॥

యదుక్తం పురాతనైః కవిభి
ఆకాశచన్ద్రదిగ్గజసంజ్ఞే సంవత్సరే బభూవాద్యః ।
శ్రీమదేకలింగశక్కురలబ్ధవరో బాష్పభూపాలః ॥ ౧౨ ॥

యో నాగప్రాదనగరే తోడరమల్లః కృపాణధరతిలకః ।
అధ్యాష్ట స మ(పి)నరేశో బలతనుభోజ్ఞైః స్వయం భీమః ॥ ౧౩ ॥

పరిధానే యస్య పట్టి పక్షాత్రింశత్కరా దుకూలస్య ।
ఆచ్ఛాదనవరవస్త్రం షోడశహస్తం నృపస్య బాష్పస్య ॥ ౧౪ ॥

చతురశ్చతురశ్చాగాన్ కవలయతి స్మాసనేన యోఽగస్తైః ।

పఞ్చాశత్పలకనకజటోడరధారణే తు యో ధీరః ॥ ౧౫ ॥

ద్వాత్రిన్మణసుఘటితకరవాలం యో మహాన్ కరే చక్రే ।

ఏకప్రహారదానాన్మహిషద్వయపాతనే ప్రబలః ॥ ౧౬ ॥

రాయఙ్గరు-చాయఙ్గరు-నేలగురు-రాయచాయం-పరమగురుః ।

వాగాఙ్గలా-రాయాఙ్గా ముహవనవయద్ (?) వంస విరుదాని ॥ ౧౭ ॥

(సగ్గీతరాజే పుష్పికాసు పఠితోంఽశస్త్రులనీయః యథా -రాయఙ్గరు-వాయఙ్గరు-నేలగురు-

రాయాఙ్గా-పరమగురు-వాగాఙ్గలా-రాయాఙ్గా-ముహవనరాయ-హింసల్లరాయ-

మాచల్లపూర్వ-

పశ్చిమోత్తర-దక్షిణవత్పరిశాం రాయాఙ్గా ఆముఖ-ఇత్యాది-విరుదావలీ-విరాజమానః

।)

అనేకగుణసన్నిధిః సుచరితైకలీలావధి-

ర్ణయప్రతప్తనే(శే)వధిః ప్రహతవైరివర్గోపధిః ।

యశోజితకలానిధిః సతతసిద్ధసన్నిధిః

స శౌర్యపరమావధిర్జయతి బప్పవంశామ్బుధిః ॥ ౧౮ ॥

ప్రత్యర్థివామనయనా-నయనామ్బుధారా-

సంవర్ధితః క్షితిభుజాం శిరసి ప్రరూఢః ।

యః కుణ్ఠితారికరవాల -కుఠార-ధార-

స్తం బ్రామహై గుహిలవంశమపారశాఖమ్ ॥ ౧౯ ॥

అసురవధఫలోర్వి-మణ్ణలీకావతారా

హరయ ఇవ లసన్తః ప్రోల్లసన్మావతారాః ।

ఘనవనఘనపట్టే సచ్చతుర్దిక్కపాఠే

బలినృపజయినోఽమీ స్వామినో మేదపాఠే ॥ ౨౦ ॥

సమ్ప్రప్యద్భుతమేకలింగచరణం భోజప్రసాదాత్ పలం

చాస్త్రై దివ్యాసువర్ణపాదకటకం హారీతరాశిర్దదౌ ।

(సద్) బాష్పః స పునః పురాణపురుషః ప్రారమ్భనిర్వాహణాత్

తుల్కోత్యాహగుణో బభూవ నృపతిః శ్రామేదపాటాధిపః ॥ ౨౧ ॥

బాష్పే శివే లయముపేయుషి నీలకణ్ఠ-

ప్రౌఢప్రసాదమవసాదమవప్య తస్య ।

వంశో జగత్త్రయపవిత్ర-చరిత్రపాత్ర-

మవాప్య ఖణ్డమఖిలాం జగతీం ప్రశాన్తి ॥ ౨౨ ॥

ఇహ హి సమరసింహస్తస్య పుత్రః సుబాహు-
స్త్రిభువన-పరిసమ్పత్ కీర్తిగణ్గాప్రవాహః ।
ధరతి ధరణీభారం కూర్మపృష్ఠవతారం
నిజకరకమలేనాప్యాయనాయం(య) ప్రవాసం(సః) ॥ ౪౫ ॥

అజని సమరసింహః కౌస్తుభః క్షీరసింధు-
వివ నిధిరధిధామ్నామన్వవాయేఽత్ర భూపః ।
అధిగతపరభాగః పుణ్డరీకాక్షవక్షః-
స్థలపరిసరధృత్యా ప్రాప్తసామ్రాజ్యలక్ష్మీః ॥ ౪౬ ॥
దుర్గే శ్రీచిత్రకూటే విలసితనృపతౌ సర్వసామన్తచూడా-
రత్నప్రద్యోతితాఙ్గావభవదితి మతిర్మృత్యుధా సమ్ప్రభాతి ।
సత్యం కృష్ణః స కృష్ణోఽభవదుచితమిదం కృత్తివాసాః శివోఽభూ-
చ్ఛీతాంశుః ప్రత్యహంయత్ క్షీతిమతికలుషాం యుక్తమేతన్ బభార ॥ ౪౭ ॥

అసురనృసరజైత్రం చిత్రకూటం పురాఽస్మిన్
భవతి సమరసింహే శాసతి క్షోణిపాలే ॥

కనకకలశహేతి-ప్రస్ఫురద్రశ్మిజాలై-
ర్దినమణి-కిరణాలీ -సమ్ప్రకాశానపేక్షమ్ ॥ ౪౮ ॥

జగతి కతి న సన్తి ప్రార్థితార్థప్రదాన-
ప్రకటితనిజశక్తివ్యక్తిర్తిప్రపఞ్చాః ।
పరమిహ పరలోకః శ్రీబశికారసారం
శ్రయతి సమరసింహో దానమస్తాభిమానః ॥ ౪౯ ॥

క్వచిత్ కదాచిద్ధానామ్పు హస్తో వర్షతి వా న వా ।
శ్రీమత్సమసింహస్య స తు సర్వత్ర సర్వదా ॥ ౫౦ ॥

కిం కోఽప్యహో సమరసింహనరేశ్వరస్య
సద్దైర్యశౌర్యనయకీర్తికలాకలాపమ్ ।
సఙ్ఖ్యాతుమత్ర పటుధీర్భవితాఽథవాఽఽస్తే
తస్మాదలం లపన-పల్లవ-లాలనేన ॥ ౫౧ ॥

విద్యుద్విభ్రమచఞ్చలం ఖలు నృణామాయుర్ధనం యౌవనం

సంకల్పవైశ్యతి విరంజితే (సంకల్పవైశ్యవమకారి) శుద్ధమనసా

కీర్తిః పరం స్థాయినీ ।

చన్ద్రాఖ్యప్రియయాన్వితం(తః) స్వయమిమం(మయం) ధారేశ్వరః కారిణో
లక్ష్మీః శ్రీర్వదతీవ సన్నిపతతా ధారామృతాహర్నిశమ్ ॥ ౫౨॥

కేకీ కస్మాదకస్మాదనుసరతి ముదం కిం మరాలః కరాణో

వాచాలశ్చాతకః కిం కిమితి తరుశిఖామగ్గలోఽయం బకోటః ।

నైషా వరా ఘనాలీ విలసితభువనే కిన్తు భోజప్రయాణే

లక్ష్మ్యం నైవాన్తరిక్షం చలితహయఖురోధూర్త(ధూత) ధూలీపటేన ॥ ౫౩॥

తురగ్గలాలా-గజదాననీర-

ప్రవాహయోః సగ్గమముద్వహస్తీ ।

అస్య ప్రయాణే నిఖిలాఽపి భూమిః

ప్రయాగలక్ష్మీం బిభరామృభూవ ॥ ౫౪॥

ఆకర్ణ్యం పన్నగీగీతం యస్య బాహుపరాక్రమమ్ ।

శిరశ్చాలనయా శేషశ్చక్రే కమ్పం పరం భువః ॥ ౫౫॥

త్యాగేనాపి మనోహరేణ కృతినో యం కర్మణాఽఽచక్షతే

యం ప్రార్థ్యం ప్రార్థయన్తి (గణయన్తి) వైరిసుభుజః శౌర్యేణ సత్త్వాధికమ్ ।

యం రత్నాకరమామనన్తి గుణినో ధైర్యేణ మర్యాదయా

యం మేరుం హి సమాశ్రయేణ విబుధాః శంసన్తి సర్వోన్నతమ్ ॥ ౫౬॥

భృగుపతిరివ దృష్టారాతిసంహారకారీ

సురగురురివ శశ్వన్నీతిమార్గానుసారీ ।

స్మర ఇవ సురతేషు ప్రేయసీచిత్తహారీ

శివీరివ స బభూవ త్రస్తస్త్వోపకారీ ॥ ౫౭॥

యస్య ధనుర్గుణకిణవతి బిభ్రతి విశ్వమ్భరాం భుజాదణ్డే ।

క్లేశవిశేషమశేషం శేషః పరిహృత్య ముదితోఽస్తి ॥ ౫౮॥

యోఽర్థాన్ పుషోషార్థిజనార్థమేవ

సన్నీతిదక్షో వ్యసనైర్విహీనః ।

విహీనసంసర్గపరాజ్ఞుఖస్య

స్త్రీసజ్జహో యస్య సుతార్థమాసీత్ ॥ ౫౯॥

మతిరతిరభవత్ తస్యాసతీష్వపి వధూషు రమ్యాసు ।

అన్యసు పుష్పజాతిషు జాత్యాం ఖలు మధుకరస్యేవ ॥ ౬౦॥

స రత్నసింహ (హం) తనయం నియోజ్య

స్వచిత్రకూటాచలరక్షణాయ ।

మహేశహజాహతకల్మషౌధ

ఇలాపతిః స్వర్గపతిర్భూవ ॥ ౬౧॥

అపరస్యాం శాఖాయాం మాహపరాహస్రముఖా మహీపాలాః ।

యద్వంశే నరపతయో గజపతయశ్చత్రపతయోఽపి ॥ ౬౨॥

రాణత్వం ప్రాప్తః సన్ పృథివీపతిరాహపో భూపః ॥ ౬౩॥

యాదవస్థైవదార్భికమౌరికచౌలుక్యచాపచమానామానాఖ్యః ।

మక్తుబాంణహూణతోమరపరమారాధ్యైః సంసేవ్యతే భువి యః ॥ ౬౪॥

యథా తే మిథిలానాథా మైథిలా ఇతి కీర్తితాః ।

సీసోదపురభూపాలాస్తథా సీసోదకా అమీ ॥ ౬౫॥

రాహపమహీపతనయో హరసూస్తన్నన్దనో బబరూ రాజా ।

అజని యశఃకర్ణోఽస్మాత్ తదజ్జజ్ఞో నాగపాలనృపః ॥ ౬౬॥

పుత్రోఽస్య పూర్ణపాలస్తదజ్జజ్ఞః ఫేఖరోఽథ నరనాథః ।

తజ్జోఽథ భువనసింహస్తదాత్మజో భీమసింహనృపః ॥ ౬౭॥

తత్తనుజో జయసింహస్తదజ్జజ్ఞో లక్ష్మ్యసింహనామాఽఽసీత్ ।

సప్తభిరప్యాత్మజైః సహ భిత్వా రవిమణ్డలం దివం యాతః ॥ ౬౮॥

తథా చోక్తం పురాతనైః కవిభిః

షుమ్మాణవంశే ఖలు లక్ష్మ్యసింహ-

స్తస్మిన్ గతే దుర్గవరం రరక్ష ।

కులస్థితిం కాపురుషైర్విముక్తాం

న జాతు ధీరాః పురుషాస్యజన్తి ॥ ౬౯॥

భిత్వా శస్త్రాణి శస్త్రైరథ రథనికర్తైర్హతయిత్వా రథౌఘా -

నశ్వానశ్చైర్విహత్య ప్రబలగజతరాన్ పాతయిత్వా గజైశ్చ ।

హత్వా యోధాంశ్చ యోధైరతిశకనిధనాత్ కాలకాలోపమేయో

లక్ష్మీసింహస్య (శ్చ) కారాతులమతలమసం (యశః) (సజ్గరే)

సజ్గరజ్ఞః ॥ ౭౦॥

ఇత్థం మ్లేచ్ఛక్షయం కృత్వా సజ్ఞే సంవత్సరం నృపః ।
చిత్రకూటావలం రక్షన్ శస్త్రపూతో దివం యయో ॥ ౭౦॥

అర్చిభిః కిము సప్తభిః పరివృతః సప్తార్చిరత్రాగతః
కిం వా సప్తభిరేవ సప్తిభిరితో యాతః ససప్తిర్దివి ।
ఇత్థం సప్తభిరన్వితః(తే) సుతవరైస్తైః శస్త్రపూతైః సహ
ప్రాప్తే బుద్ధిరభూత్ సుపర్వస్వపతేః (?) శ్రీలక్ష్మీ(క్ష్యు)సింహే నృపే ॥ ౭౧॥

అసిర్యస్యాసాతేర్భృమయతితరాం శీర్షకమతే
స రాడ్ గోగాదేవోఽపి హి సమధిభూర్మాలవభువః ।
విజిగ్యే యేనాసౌ నిజభుజభుజ్జోర్జగరల-
ప్రసారాత్ సింహాస్తః సమభవదసౌ లక్ష్మ్యన్వపతిః ॥ ౭౩॥

యోఽవన్యాం పతితోఽప్యస్తైః పతితో న స్వధర్మతః ।
చూఘలం పాతయామాస యుద్ధే యోధం నరాధిపః ॥ ౭౪॥

తదఙ్గజో రసీరాణో (?) రసియో(కో) రణభూమిషు ।
చిత్రకూటేన నిశ్రేణ్యా త్రిదివం ప్రాప్తవాన్ ప్రభుః ॥ ౭౫॥

అభూన్నృసింహప్రతిమోఽరిసింహ-
స్తదన్వయే భవ్యపరమ్పరాణ్యే ।
బిభేద యో వైరి-గజేన్ద్రకుమ్భ-
స్థలీమన్(లూ) నాం నఖఖఙ్గఘాతైః ॥ ౭౬॥

పితవైరిరుధిరాద్విపులాఙ్గాద్
ఉద్గతాదసికృష్ణభుజ్జేన ।
అద్భుతం సమభవత్ సకలాశా-
మణ్ణనం నవయశో జలదాభమ్ ॥ ౭౭॥

శశిధవలయా కీర్త్యేవ ప్రతాప-దివాకరాద్-
ద్యుతిమిలితయా మన్యే ప్రత్యవాప నిజాసనమ్ ।
రజతనిచయం దాస్యే వో మహారజతం తథా
త్యజతు విపులాం చింతాం సాఽవనీపకమణ్ణలీ ॥ ౭౮॥

తదఙ్గజహమ్మీరః (తదఙ్గజోఽభూధమ్మీరః)
ప్రేక్ష్య యద్దామ(న) ముత్తమమ్ ।
లబ్ధయేవాద్యశ్యభావం ప్రాప్తాః కల్పద్రుమాదయః ॥ ౭౯॥

రాధవే (ఆహవే) చేలవాటేశమహాజ్కారమహోదధిమ్ |
 నిస్త్రిశచులుకైః సమ్యక్ శోషయామాస యో నృపః || ౮౦||
 ప్రహ్లానలపురం హత్వా తథేలాదుర్గనాయకాన్ |
 జితవాన్ జితకర్ణం యో జ్యేష్ఠం శ్రేష్ఠో మహీభృతామ్ || ౮౧||
 బలీయాంసం బలీభుజనామానం మేదినీపతిః |
 హమ్మీరదేవో హతవాన్ అర్జయన్ కీర్తిముత్తమామ్ || ౮౨||
 తథా చోక్తం పురాతనైః కవిభిః-
 హమ్మీరపిరో రణరజ్గధీరో
 వాగ్మాధురీతర్జితకీకీరః |
 ధరాధవాలజ్కరణైకహీరః
 సదావనీభూషితసిన్ధుతీరః || ౮౩||
 మన్యేఽభూత సురగౌరగోః సమభవత్ కల్పద్రుమః కల్పనా-
 తీతో రోహణపర్వతోఽపి సుధియాం నో మానసం రోహతి |
 చిత్తస్యాధిపతేర్జ్జడాచ్చ జడతా ధత్తేఽధికాం భూధవే
 దానప్రోన్నతచారుపాణికమలే కర్ణాదయః కే పునః || ౮౪||
 యదర్పితైరర్థిజనస్తురజ్జమై-
 రనర్ఘ్యంహేమాజ్గదహారకుణ్ణలైః |
 అలజ్కృతః కల్పతరౌ కృతాశ్రయం
 స (సు) రాధిరాజం హసతీవ వైభవాత్ || ౮౫||
 కటకతురగహ్రాషావిశ్రుతేస్త్వక్ష్మైర్ద్యౌ
 వ్రజతి చ రఘుభూపే కాన్తిశం కోఽపలాయి |
 అహహ విషమధాటీ-ప్రాథపజ్ఞాననోఽసా-
 వరిపురమతిదుర్గం చేలవాటం విజిగ్యే || ౮౬||
 ఈశ్వరారాధనే దానే వీరశ్రీవరణే రణే |
 కదాచిన్నేవ విశ్రాన్తః కరో హమ్మీరభూపతేః || ౮౭||
 స క్షేత్రసింహే తనయే నిధాయ
 తేజః స్వకీయం త్రిదివం జగామ |
 బద్ధౌ యథార్కోఽస్తమయం హి భావో (వం)
 మహాస్తమత్ర (స్వ) నిసర్గసిద్ధమ్ || ౮౮||

తతోఽరిభూమీశమహేభసింహః
 స్నానాదవిత్రాసితమత్తసింహః ।
 సంస్రావనామోదితభృత్యసింహః
 శశాస భూమిం కిల ఖేతసింహః ॥ ౮౯ ॥

సంగ్రామాజిరసీమ్ని శౌర్యవిలసద్దోర్ణణహేలోల్లస-
 చ్చాపప్రోద్ధతబాణద్రు(వృ)ష్టిశమితారాతిప్రతాపానలః ।
 వీరశ్రీరణమల్లమూరితశకశ్మాపాలగర్వాన్తకం
 స్ఫూర్ణద్గుర్జరమణ్ణలేశ్వరమసౌ కారాగృహేఽవీవసత్ ॥ ౯౦ ॥

వ్యర్థో హి నూనం మహదుద్యమోఽయ-
 మిత్థం వస(ద)న్ (త్తం)సఫలం కరిష్ణుః ।
 శోధ్యం పురీమాతలమూలధారం
 తం దేలవాటం పురమానినాయ ॥ ౯౧ ॥

వీరస్య యస్య సమరేఽధికరం కృపాణీ(ణీం)
 కుఞ్చీకృతాం రిపుభటానిలవృద్ధతృష్ణామ్ ।
 దృష్ట్వా భుజ్జయువతీమివ వైరివర్గా-
 స్త్రాసాత్ సముద్రమపి గోషృదతామనైషుః ॥ ౯౨ ॥

మాద్యన్మాద్యన్మహేభప్రఖరకరహతిక్షిప్తరాజన్యయాథో
 యం స్వానఃపత్తనేశో దఫర(?) ఇతి సమాసాద్య కుఞ్ణామ్భుభూవ ।
 సోఽయం మల్లో రణాదిః క్రకులవనితాదత్తవైధవ్యదీక్షః
 కారాగారే యదీయే నృపతిశతయుతే సంస్తరం నాపి లేభే ॥ ౯౩ ॥

శశ్వచ్చుఞ్చులవాజివీచితరలం సచ్చస్త్ర తిమ్మాకులం
 మాద్యస్కుమ్భిసపక్షఖేలదచలం సోత్పాతమీలజ్జలమ్ ।

.....
 యో రోషాదపిబత్ శకార్ణవమగస్త్యం తం సమూహేఽఖిలమ్ ॥ ౯౪ ॥

హాడావటీదేశపతీన్ స జిత్వా
 తన్మణ్ణలం చాత్మవశం చకార ।
 తదత్ర చిత్రం ఖలు యత్కరాన్తం
 తదేవ తేషామిహ యో బభణ్ణ ॥ ౯౫ ॥

యాత్రోత్తుఙ్గతరఙ్గచఞ్చులఖురాఘాతోత్థితై రేణుభిః

సేహే యస్య న లుప్తరాశిపటలో వ్యాజాత్ ప్రతాపం రవిః |
 తచ్చిత్రం కిల సాస్తలాదికన్యపా యత్ప్రాకృతాస్తత్ర సు-
 స్తవ్యైకః స పురాణకస్తు బలినాం సూక్ష్మో గురుర్వైపరః || ౯౬ ||

యేనానర్గలభల్లదీనహృదయా శ్రీచిత్రకూటాన్తికే
 తత్తత్ప్రైనికఘోరవీరనినదప్రధ్వస్తవీర్యోదయా |
 మన్యే యావనవాహినీ నిజపరిత్రాణస్య హేతోరలం
 భూమిక్షేపణభీ(తిభిః)పరవశా పాతాలమూలం యయా || ౯౭ ||

అసీకం సదాభక్షి(?) యేనాహినేవ
 స్ఫురదేభకసేకాజ్జవీరవజ్జే(తే)న |
 జగత్త్రాణకృద్యస్య పాణీ కృపాణః
 ప్రసిద్ధోభవదూభాపతిః క్షేత్రరాణః || ౯౮ ||

శంసన్ యో భృశమాజలమ్పటభటవ్రాతోచ్ఛలచ్ఛోణిత-
 చ్చన్నప్రోద్ధతపాంశుపుష్టావినరప్రాదుర్భవత్కర్తృమమ్ |
 అస్తోఽసౌ మహితో రణ శకపతిర్యస్మాత్తథా మాలవ-
 ఙ్గాపోఽద్యాపి యథా భయేన శ(చ)కితః స్వప్నైపి తం
 పశ్యతి || ౯౯ ||

వారం వారమనేకవారణఘటాస్ఫుట్టవిత్రాసితా-
 ఽనేకఙ్గాపతివీరమాలవశకాధీశైకగర్వాన్తకః |
 సక్లృమాజిరసక్లతారినగరీలుణ్ణాకబాహూన్ నృపాన్
 కారాగారనివాసినో వ్యరచయద్యో గుర్జరాన్ భూమిపాన్ || ౧౦౦ ||

రిపూన్ ససర్జాథ సరోజజన్మా-
 ఽపేతోఽపి తాన్ సంహరతే సదైవ |
 వనం(యం) న విద్యుః కతరస్య హస్తం-
 గతో ద్వయోర్యాస్యతి కణ్ఠ(కాన్త) భావమ్ || ౧౦౧ ||

గురోః ప్రసాదాదధిగమ్య విద్యా-
 మష్టాఙ్గయోగస్థిరచిత్తవృత్తిః |
 బ్రహ్మైకతాం(యః) పరమాత్మభూయాన్
 జగమ సంసారనివృత్తబుద్ధిః || ౧౦౨ ||

లీఖా లేఖ్యః

విమోచితాన్ బహువిధఘోర సంస్కృత- (సంస్కృతే ?)

ర్విలోకితు జననిచయానివాగమత్ ।

శివాన్తికం శివచరితః శివాధవ (?)

క(?) మామ్బుజార్చన మరిహీణ (?) కల్మషః ॥ ౧౦౩॥

అర్హో ధోరణిపారిజాత (సు) తరుశ్చణ్డ్యుతేర్ణణభృత్
యద్యత్సర్వసుపర్వణామధిపతేరాసీర్జ(జ్జ)యన్తో యథా ।

ఈశస్యేవ ప్రజననీ(?) రఘువతేర్యద్యత్ కుశో భూపతే-
రస్యాసీదతులప్రతాపతనయః శ్రీమోకల్పేన్ద్రో గజః ॥ ౧౦౪॥

ఐశ్వర్యేణ దివస్పతిం మృగపతిం శౌర్యేణ పాథః పతిం
గామ్భీర్యేణ వపుఃశ్రియా రతిపతిం కీర్త్యా త్రియామాపతిమ్ ।

ఔదార్యాతిశయేన కర్ణన్వపతిం న్యాయేన సీతాపతిం
చాతుర్యేణ బృహస్పతిం వ్యజనయత్ శ్రీమోకలోర్వీపతిః ॥ ౧౦౫॥

యో విప్రాన్ నమితాన్ హ(క)లిం కలయతః కార్ష్యేన వృత్తీరలం
వేదం సాఙ్గమపాఠయత్ కలిమలగ్రస్తే ధరిత్రితలే ।

దైత్యాన్ (?) మీన ఇవాపరః శ్రుతవతామానన్దకన్ధః కలా-
కౌశల్యాదితర్షపీనజలధౌ భూమణ్డలాఖణ్డలః ॥ ౧౦౬॥

దృష్ట్యైనం రచయన్తమద్భుతతులాం హేమ్నః సదా సమ్పదో
యాగాఙ్గాహుతితర్పితో వ్యరచయన్ మన్యే తలోపాయనమ్ ।

తత్సూర్యై కనకాచలం కరమహారఙ్గా చ చేలోపమా
సూర్యాచన్ద్రమసౌ హిమాద్ధిమకరౌ దణ్డం సురగ్రామణీః ॥ ౧౦౭॥

ఏవం ముక్తయాం విముక్తపితృభిః ప్రోల్లఙ్ఘ్యమానాం హఠాద్
దృష్ట్వా సంయమనీ లిఖత్యనుశయాదిత్యం న భూమేర్యమః ।

కిం సామర్థ్యమ్ప్రోహితం ఖలు కలేర్యాతాః క్వ కామాదయో
యుక్తం యాతి న కోఽధికారవిరతేశ్వకేఽధికాం కాలతామ్ ॥ ౧౦౮॥

నలః కిమ్మైలః కిము మన్మథో వా

కిమాశ్వినేయద్వితయాదిహైకః ।

కలఙ్కముక్తః కిము యామినీశః

ఇత్థం జనో యత్ర వితర్కమేతి ॥ ౧౦౯॥

ఆలోక్యాశు సపాదలక్షమఖిలం జాలన్ధరాన్ కమ్పయన్

దిల్లీం శక్తితనాయకాం వ్యరచయన్నాదాయ శాకమ్భరీమ్ ।
 పీరోజం సమహమ్మదం శరశతైరాపాత్య యః ప్రోల్లసత్
 కుస్త్రాత నిపాతదీర్ఘదయాన్ తస్యావధీద్దన్తినః ॥ ౧౧౦॥

నృపః సమాధీశ్వరసిద్ధతేజాః
 సమాధిభాజాం పరమం రహస్యమ్ ।
 ఆరాధ్య తస్యాలయముద్ధధార
 శ్రీచిత్రకూటే మణితోరణాఙ్కమ్ ॥ ౧౧౧॥

తీర్థమత్ర ఋణమోచనం మహత్
 పాపమోచనమపి క్షితీశ్వరః ।
 చారుకుణ్డమపి సేతుమణ్డనం
 మణ్డనం త్రిజగతామపి వ్యధాత్ ॥ ౧౧౨॥

యః సుధాంశుముకుటప్రియాఙ్గణే
 వాహనం మృగపతిం మనోరమమ్ ।
 నిర్మితం సకలధాతుభక్తిభిః
 పీఠరక్షణవిధావివ వ్యధాత్ ॥ ౧౧౩॥

పక్షిరాజమపి చక్రపాణయే
 హేమనిర్మితమసౌ దదౌ నృపః ।
 యేన నీలజలదచ్చవిర్విభు-
 శ్చఞ్చులాయుతద్రవాధికం బభౌ ॥ ౧౧౪॥

జగతి విశ్రుతిమాప స మోకలః
 ప్రతిభటక్షితిపాల (?) స మోకలః ।
 రవిసురాధిప శేష (?) స మోకలః
 ప్రతినిధిర్భవనే (ఘ) స మోకలః ॥ ౧౧౫॥

స నృవరో నృవరోచితవేషభృత్
 పవనభృత్పవనోదితవైభవః ।
 అవనతోఽవనతోఽపి మహత్తరః
 సకలమోకలమోకలమోకలః ॥ ౧౧౬॥

దణ్డశ్చత్రేషు భీతిర్విహా(గ)తివిహతితో బన్ధనం సారణీషు
 ప్రాయః సారాముషు (?) హింసా రతితతిషు కటాక్షోఽఙ్గలీష్టైవ(భేదః) ।

భేదః కోశేఽమ్బుజానాం హృతిరపి మనసశ్చారు గేహేషు నిత్యం
 యస్మిన్ శాసత్యస్థ్యైఃభవదిహ వసుధా రాజ-
 రాజన్వతీతమ్ || ౧౧౭||

వ్యస్తై రాజననన్దినం (?) దినమధి (?) పత్వైర్దధీచ్యాదిభి-
 ర్దానైరేభిరలక్ష్మతా హ్యానుకృతిర్వాపారపాఠజ్ఞమైః |
 మన్యేఽతీవ నిరాకృతాద్యవసుధానాథోరుదానక్రమః
 శ్రీమానత్ర సమస్తదాననిలయం బ్రహ్మాణ్డదానం వ్యధాత్ || ౧౧౮||

ఆయుష్మాన్ ఉద్భూతః సతతమను భూతార్థనిగమః
 క్షమః ప్రాథక్షోణీపరిదృఢదృఢోన్మానదహతి(తౌ) |
 చరిత్రే స్వీయేఽన్వర్థమతి (సు) పవిత్రేణ కలయన్
 కలా ధర్మాధారో గురుగరిమభూర్మోకలవిభుః || ౧౧౯||

అక్ష్ణాః సమ్ప్రాప్తభక్తాః స్మృతవనవిటపాః కామరూపా విరూపా
 బక్తా గజైకసక్తా గతవిరుదమదా జాతసాదా నిషాదాః |
 చీనాః సక్త్యామదీనాః స్థలదసిధనుషో భీతిశుష్కాస్తురుష్కా
 భూమేః పృష్ఠే గరిష్ఠే సుధర్మి మహిమని క్షాపతేర్మోకలస్య || ౧౨౦||

తాపం తాపం బాహుశౌర్యాగ్నినాసౌ
 క్షేపం క్షేపం వైరిరక్తాదకౌఘే |
 నాయం నాయం దార్ధ్యమేవం కృపాణీం
 భేదం భేదం భానుబిమ్బం వివేశ || ౧౨౧||

|| ఇతి వంశవర్ణనమ్ ||

ముఖవాద్యక్షీరసాగరే రాజవర్ణనమ్ ?

ఇతి మహారాజాధిరాజరాద్యరాయాంరాణేరాయ-
 మహారాణా శ్రీకుంభకర్ణం మహేంద్రేణ విరచితే ముఖ-
 వాద్యక్షీరసాగరే రాజవర్ణనో నామ |
 బాషావ్రత పఞ్చాశతృణ్ణాభిః పురుషైరలక్ష్మతోఽయం వంశః
 శ్రీమదేకలింగపూజా కర్తవ్యా తతో మహాన్ (మహాత్)
 శ్రేయో భవిష్యతీతి వచనాత్ ||

మూర్ధ ధర్మస్తరోః ఫలం శ్రుతవతాం పుణ్యస్య గేహం శ్రియా-

మాధారః సుగుణోత్కరస్య జనిభూః సత్యస్య ధామాజనః ।

ధైర్యస్యాపి పరావధిః ప్రతినిధిః కల్పద్రుమస్యాఖిలాం

వీరస్తత్తనయః ప్రశాంతి జగతిం శ్రీకుంభకర్ణో నృపః ॥ ౧॥

(కుంభులగఢప్రశస్తిగతం ౨౩౩ సంఖ్యకపద్యమ్ ।)

సమస్తదిగ్మణ్డలలబ్ధవర్ణః

స్ఫురత్ప్రతాపాధరితార్కవర్ణః ।

స్వదానభూమ్నా జితభోజకర్ణ-

స్తతో మహిం రక్షతి కుంభకర్ణః ॥ ౨॥

శ్రీచిత్రకూటే సురరాజవర్ణః

ప్రకృష్టదానాదవధూతకర్ణః ।

భూతేషు సర్వేషు చ కుంభకర్ణః

ప్రకాశతే విష్ణురివావతీర్ణః ॥ ౩॥

ఉపాస్య జన్మత్రితయే గజాస్య-

కనీయసో మాతరమేకశక్తేః ।

శ్రీకుంభకర్ణోఽయమలమ్భి సాధ్వాస్య

సౌభాగ్యదేవ్యా తనయస్త్రిశక్తిః ॥ ౪॥

అతః క్షితిభుజాం గణే నిజకులస్య చూడామణిః

ప్రసిద్ధగుణసమ్భ్రమో జగ(య)తి కుంభనామా నృపః ।

ప్రవీరమదభజ్జనః ప్రముదితః ప్రజారజ్జనా-

దజాయతాభి(కు)జాయతేక్షణ జితేన్ద్రియాణాం

మన్దిరః (వరః) ॥ ౫॥

వేదానుద్ధృత్య పశ్చాద్భువమపి భుజయోస్తాం బిర్భాత క్షిణోతి

క్షుద్రాన్ బధ్వా బలిద్విడ్బలమహితతరం క్షత్రముత్సాద్య హత్వా ।

రక్షోరూపారిముర్వి (?) భరనృపశమనః సుక్షమి మ్లేచ్ఛఘాతీ

జియాత్ శ్రీకుంభకర్ణో దర్భావిధకృతికృత్ శ్రీపతిః కోఽపి

నవ్యః ॥ ౬॥

లక్ష్మీశానన్దకృత్వా త్రిభువనరమణీచిత్రసమ్మోహకృత్వా

లావణ్యావాసభృత్వా వపురమలతయా కుంభకర్ణో మహీన్ద్రః ।

కామం కామోఽస్తు సోఽస్త్రీ గురుత ఇహ పరం స్త్రీజనం జేతుకామః

సంక్రామేఽనేన సాక్షాత్క్రియత ఇతి మతం స్త్రీజనోఽస్త్రీ-

జనోఽపి || ౭ ||

విభ్రాజతే సకలభూవలయైకపీఠః
 శ్రీమేదపాటవసుధోద్ధరణైకధీరః ।
 యస్యైకలింగనిజసేవక ఇత్యుదారా
 కీర్తిప్రశస్తిరచలాన్ సురభీకరోతి || ౮ ||

ఆ(నీ)తాః కాశ్చిద్ధతేన ప్రతినృపతిభటాన్
 దణ్ణయిత్వా చ కాశ్చిత్
 కాశ్చిద్రాజన్యవ్యైర్ధన్నగజతురగైః సార్థమాసీయ దత్తాః ।
 అన్యాః ప్రోథా విధాటీబలకృతహరణప్రత్యహం రాజకన్యా
 నన్యా నన్యా మహీభృత్ సవిధపరిణయత్యేష కామో నవీనః || ౯ ||

యవాలీ దవాలీ శిఖావత్ శిఖాలీ
 సమాలీధభాలీ కరాలీ ప్రతాలీ (?) ।
 మునేరన్ధకారే క్షణాద్యస్య సజ్జ్యే
 క్షిపక్షేపమన్యైర్నయద్భూపదీపైః || ౧౦ ||

త్యక్తా దీనాదీన దీనాభిఘాత-
 దీనా బద్ధా యేన సారణ్యపుర్యామ్ ।
 యోషాః ప్రోథాః పారసీకాధిపానాం
 తాః సజ్జఖ్యాతుం నైవ శక్నోతి కోఽపి || ౧౧ ||

(కుమ్భులగధప్రశస్తౌ ౨౬౮ తమం పద్యమ్ ।)

మహామహోయుక్తతరో న చైష
 స్వస్యాభిఘాతేన ధనార్జనాన్తే ।
 ఇ (అ) హీవ సారణ్యపురం విలోడ్య
 మ (న) హేమదం (వ) త్యా జితవాన్ భవం (చ) || ౧౨ ||

(జితవాన్ మహం భవమ్ ఇతి మూలపాఠః)

గర్జన్తైచ్చతిమిజ్జలాకులతరం రజ్జత్తురజ్గోర్మిమన్
 మాతజ్గోద్ధతనక్రచక్రమమితప్రాకారఖేలాచలమ్ ।
 ఏతద్ధగ్ధపురాగ్నివాడవమసౌ యన్మాలవమ్భోనిధిం
 క్షోణీశః పిబతి స్మ ఖజ్జచులుకైస్తస్మాదగస్త్యః స్ఫుటమ్ || ౧౩ ||

(కుమ్భులగధప్రశస్తౌ ౨౭౦ తమం పద్యమ్ ।)

ఆఢిల్లికుమ్భస్పృపతిస్తరసైవ మాస-
మాత్రేణ నాగపురవాసిశకాన్నిరస్య ।

ఆపశ్చిమార్ణవమిలామజయచ్చ చిత్రం
శాకమ్భరీవసుధయాఽజయమేరుణా చ ॥ ౧౪॥

సా ధారా యేన భూమిః ప్రతిభటవసుధారాజజైత్రోగ్రధామ్నా
దీనేషు స్వర్ణధారా ధరణివితరణాదేకధారాధరో యః ।
నిర్ధారా యస్య నానాగుణగరిమగతేః కః సుధారాశిమౌలి-
ర్యత్ఖణ్ణస్యోగ్రధారామసహత సమరే నైవ ధారాపురీన్ద్రః ॥ ౧౫॥

అమీసాహం హత్వా రణభువి పురా మాలవపతిం
జయోత్కర్షం హర్షాదలభత కిల క్షేత్రస్పృపతిః ।
తదైవ శ్రీకుమ్భః ఖిలివిమహమదం గజఘటా-
వృతం సఖ్యేఽజైషీన్న హిలజః (?) (?) కోఽప్యసదృశః ॥ ౧౬॥

హేలోన్మాల్లితమల్లవంశకకుదం బన్దీమ(క)రన్నర్బుదం
దుర్గాద్రావితదుష్టతాపమృగకం భక్ష్క్వై పురం వాయసమ్ ।
తోడామణ్ణలమగ్రహీచ్చ సహసా జిత్వా శకం దుర్జయం
జీవ్యాద్వర్షతతం సభృత్యతురగః శ్రీకుమ్భకర్ణో భువి ॥ ౧౭॥

శేషాంగద్యుతిగర్వహృన్నరపతేర్యస్యేన్ద్రధామోజ్జ్వలా
కీర్తిః శేషసరస్వతీ విజయినీ యస్యామలా భారతీ ।
శేషః స్ఫితిధరః క్షమాభరభృతౌ యస్యోరుశౌరోః భుజః
శేషం నాగపురం నిపాత్య చ కథాశేషం వ్యధాదూభపతిః ॥ ౧౮॥

శకాధిపానాం ప్రజతామధస్తా-
దదర్శయన్నాగపురస్య మార్గమ్ ।
ప్రజ్వాల్య పేరోజమశీతిముచ్చాం
నిపాత్య తం నాగపురం ప్రవీరః ॥ ౧౯॥

నిపాత్య దుర్గం పరిఖాం ప్రపూర్య
గజాన్ గృహీత్వా యవనీశ్చ బద్ధ్వా ।
అదణ్ణయద్యో యవనానస్తాన్
విడమ్భయన్ గుర్జరభూమిభర్తుః ॥ ౨౦॥

మూలం నాగపురం మహచ్ఛకతరోరున్మూల్య నూనం మహీ-
 నాథో యః పునరచ్చిదత్సమదహచ్ఛాన్వన్ మశీత్యా సహా ।
 తస్మాన్ల్యానిమవాప్య దూరమపతన్ శాఖాశ్చ పత్రాణ్యహో
 సత్యం యాతి న కో వినాశమధికం మూలస్య నాశే సతి ॥ ౨౧॥

లక్షాణి చ ద్వాదశగోమవల్లీ-
 రమోచయద్ధర్మవనాలయేభ్యః ।
 తం గోవరం నాగపురం విధాయ
 చిరాయ యో బ్రాహ్మణసాదకార్షీత్ ॥ ౨౨॥

౧౮-౨౩-తమపద్యాని కీర్తిస్తమ్భప్రశస్తౌ
 ౧౮-౨౮-తమపద్యేషు క్రమభేదేన ప్రాప్తాని ।

కైలాశాచలసుందరం హిమగిరిశ్రీగర్వసర్వజ్కృషం
 నానాహేమవదానతం (సు) కిరణైర్మేరోహంసంతం శ్రియమ్ ।
 స(ర్వో)ర్వీతిలకోపమం ముకుటవచ్ఛ్చిచిత్రకూటాచలే
 కుమ్భస్వామిన ఆలయం వ్యరచయచ్ఛ్చికుమ్భకర్ణో విభుః ॥ ౨౩॥

సమకరోదచలేశ్వరసన్నిధా-
 వచలదుర్గమసౌ జగతీపతిః ।
 యవనవారవధాదివ తోషితో
 ముకుటమర్బుదభూమిభృతో వ్యధాత్ ॥ ౨౪॥

(అత్రత్యే ౨౪-౨౫ సజ్ఞ్యకే కీర్తిస్తమ్భప్రశస్తౌ ౧౪౭ - ౧౪౮ సజ్ఞ్యకే స్తుః ।)

యోఽయం రాజగురుశ్చ దానగురురిత్యుర్వాస్యం ప్రసిద్ధశ్చ యో
 యోఽసౌ సేలగురుగురుశ్చ పరమః ప్రోద్ధామభూమీభుజామ్ ।
 యో వల్గాధికవీరవన్దితపదః ప్రాచ్యప్రతీచ్యోత్తర-
 ప్రోద్యద్దక్షిణభూపమణ్ణనమణిః కుమోభ విజేజీయతే ॥ ౨౫॥

అమూముచచ్ఛతుర్వేదవిచారచతురానసః ।
 గయాం యవనకారాతో గం (?) జాతస్తాపసీభిశ్చ ॥ ౨౬॥

(కీర్తిస్తమ్భప్రశస్తౌ ౧౫౫ సజ్ఞ్యకపద్యమిదమ్ ।)

గయాకాశీప్రయాగాదివిముక్తిః ప్రతివత్సరమ్ ।
 న స్తుతిః కుమ్భభూభర్తుః కులాచారో యతోఽస్య సః ॥ ౨౭॥
 వేదపారాయణం యస్య సహస్రం బ్రాహ్మణోత్తమాః ।

గాయన్తి సర్వతీర్థేషు రాజవేశ్మసువేశ్మసు ॥ ౨౮ ॥

పాత్రసాదకృతవిత్తమాదరాత్ విప్రసాదకృతభూయసీర్భువి(వః) ।
కృష్ణసాదకృతమానసం నృపః శాస్త్రసాదకృతదృష్టిగౌరవమ్ ॥ ౨౯ ॥

(కీర్తిస్తమృతశస్తా ౧౫౬ సజ్జ్యం పద్యమ్ ।)

అలోఢ్యాఖిలభారతం విలసితం సజ్గీతరాజం వ్యధాత్
ఔద్ధత్యావధిరజ్ఞాసా సమతనోత్ సూడప్రబద్ధాధిపమ్ ।
నానాలజ్కృతినంస్కృతాం వ్యరచయచ్ఛణ్ణీశతవ్యాకృతిం
వాగీశో జగతితలం కలయతి శ్రీకుమభద్రమ్భాత్కిల ॥ ౩౦ ॥

(కీర్తిస్తమృతశస్తా ౧౫౭ సజ్జ్యమ్ ।)

అజ్ఞానార్ణవమగ్నమజ్జజనతాఽహజ్కారవేలావలీ-
ఛన్నం వ్యాప్తమనిన్దితైరకలుషైర్నవ్యేరగాధై ర్నైః ।
సజ్గీతామృతమద్భుతం నిపుణధీరుద్ధృత్య భూమీపతి-
ర్దేవాన్ విష్ణురివామృతం క్షితిసురాన్ యోఽపాయయన్నిత్యశః ॥ ౩౧ ॥

వేదా యన్మౌలిరత్నం స్మృతివిహితమతం సర్వదా కణ్ఠభూషా
మీమాంసే కుణ్ఠలే ద్వే హృది భరతమునివ్యాహృతం హారవల్లి ।
సర్వాజ్ఞీణం ప్రకృష్టం కవచమపి పరే రాజనీతిప్రయోగాః
సార్వజ్ఞం బిభ్రుదుచ్చైరగణితగుణభూర్భాసతే కుమభద్రాపః ॥ ౩౨ ॥

అష్టవ్యాకరణీ వికాస్యపనిషత్స్పష్టాష్టదంష్ట్రోత్కటః
షట్కర్కీ వికటోక్తియుక్తివిసరత్ ప్రస్ఫారగుజ్ఞారవః ।
సిద్ధాన్తోద్ధృతకాననైకవసతిః సాహిత్యభూక్రీడన్
గర్జద్యాదిగణాన్విదార్య(జయతే) ప్రజ్ఞాస్ఫురత్కేసరీ ॥ ౩౩ ॥

యేనాకారి మురారిసజ్గతిరసప్రస్యన్దినీ నన్దినీ
వృత్తిర్వ్యాకృతిచాతురీభిరతులా శ్రీగీతగౌవిన్దకే ।
శ్రీకర్ణాటకమేదపాటసుమహారాష్ట్రాదికే యోద(౭జ) యద్-
వాణీగుమ్భమయాం చతుష్టయమయం సన్నాటకానాం వ్యధాత్ ॥ ౩౪ ॥

(కీర్తిస్తమృతశస్తా ౧౫౮ సజ్జ్యమ్ ।)

శ్రీవాసుదేవచరణామ్బుజభక్తిలగ్న-
చేతా మహిపతిరసౌ స్వరపాటతేనాన్ ।

ధాతుననిన్ద్యజయదేవకవీన్ద్రగీత-
గోవిన్దకం వ్యరచయత్కిల నవ్యరూపాన్ || 3x ||

సకలకవినృపాలీమాలిమాణిక్యరోచి-
ర్మధురరణితవీణావాద్యవైశేద్యబిన్దుః |
మధుకరకులలీలాహారిశారీరశాలీ
జయతి జగతి కుమ్భా భూరిశౌర్యాంశుమాలీ || 3e ||

(కీర్తిస్తమృప్రశస్తా ౧౬౦ సజ్జ్యమ్ |)

రాజానః కతి వా న సన్తి భువనే భూయస్తరశ్రీభృతః
కి తైరక్షతతత్త్వశూన్యహృదయైరుద్దైర్యం భావాశ్రయైః (రుద్ధగతశ్రయైః) |
సాహిత్యామృతసిన్ధురక్షరవిదాం బన్ధుః ప్రబన్ధే కృతీ
దోర్ణణ్ణాధిన్మపాన్ధకారతరణిః కుమ్భాఽగ్రణిః శ్మాభృతామ్ || 3e ||

తావత్కల్పతరువిభాతి విపులస్తావచ్చ చిన్తామణి-
స్తావత్ కామగవీ చ దానజనిభూస్తావత్ సువణచిలః |
తావత్ కర్ణమహీపతిశ్చ సుమతిస్తావద్భలిర్భూపతి-
రోన్యావత్ కనకాతిమార్గణగణైః శ్రీకుమ్భకర్ణోఽర్ఘ్యతే || 3f ||

(కీర్తిస్తమృప్రశస్తీ ౧౬౧ సజ్జ్యమ్ |)

ఆబాల్యాద్విజయోత్సుకస్య విభర్వైర్విష్ణోః ప్రియాం పుణ్యతః
పాత్రప్రీణనమేవ ధర్మమవతః సత్యోక్తమాతన్వతః |
దానే దైత్యభిదః సతాం గుణయతో రక్షార్థపక్షస్థితే
శ్రీమత్కుమ్భనరేశ్వరస్య సుధియః కే కే న రమ్యా గుణాః || 3f ||

విచిత్రవైతోత్సవసజ్జతారి-
సామన్తసిమన్తవత్తీంశిరఃసు |
సిన్ధూరపూరానపసార్యం దూరం
సేనారణో యస్య పదం న్యధత్త || 40 ||

విపక్షీచం విన్యస్య స్వకరకమలే కోమలభరైః స్వరైః |
స్వస్థానస్థైర్నఖముఖ(గదితైర్నాదయన్) తన్తుతతిభిః || 40 ||

నాటకప్రకరణాఙ్కవీధికా-
నాటికాసమవకారభాణకే |
ప్రోల్లసత్ప్రహసనాదిరూపకే

నవ్య ఏష భరతో మహీపతిః ॥ ౪౨ ॥

(కీర్తిస్తమభప్రశస్తీ ౧౬౬ సజ్జ్యమ్ 1)

సూర్జన్తస్థుర్జరమానవేశ్వరసురత్రాణో(హి)సైన్యార్ణవ-
వ్యస్తావ్యస్తసమస్తవారణవనప్రాగ్భారకుమ్భోద్భవః ।
ఔద్ధత్యప్రథమానపార్థివరణప్రారమ్భదీక్షాగురు-
ర్వర్ణ్యః (కుమ్భ) మహీపతిర్వసుమతీవిశ్వేశ్వరో రాజతే ॥ ౪౩ ॥

(కీర్తిస్తమభప్రశస్తీ ౧౬౨ సజ్జ్యమ్ 1)

గతత్రాణః సురత్రాణో గుర్జరో జర్జరీకృతః ।
ఖేదితః ఖిలచీకేతే(౨నే)కశః కుమ్భభృభుజా ॥ ౪౪ ॥

లాటః స్విద్యల్లలాటః స్ఫుటరటనపటరోఘటభూపప్రదాతా
కర్ణాటః పూఃకపాటో ముఖపటఘటితస్వాఙ్గులిర్జాఙ్గులేన్ద్రః ।
నశ్యన్నఙ్గుః కలిఙ్గుః కురురురుచితయో (?) మాలవః కాలచక్ర-
స్యక్తైజా గుర్జరేశః సమజని జయినో యస్య రాఙ్గుః ప్రయాణే ॥ ౪౫ ॥

యేనాసఙ్గేయసఙ్ఖ్యావనిభటసుభటౌ వైరిఘాతైకదక్షౌ
తత్తద్ధస్తాశ్వపత్యాకులతరకటకౌ ఢిల్లికాగుర్జరేశౌ ।
ఛత్రే రత్నోఘరశ్మిప్రకరపరిలసత్సమ్మదౌ దణ్డితౌ తత్
కీటాః కే కోటిశో౨న్యే హి జగదపనదా మాలవాధీశ్వరాద్యాః ॥ ౪౬ ॥

స్వాట్పాట్(?)పాట్) పటుః (?) సమణ్ణలకరం మణ్ణోవరం మణ్ణయన్
భూమిం యో౨జయమేరుగాం సుఫణజాం భుజ్జున్ భుజోర్జస్వలః ।
సేనాసాగరగౌర్జరోత్తరసురత్రాణాతపత్రాసిమాన్
భూపాలావలిభాలభూషణమణిః శ్రీకుమ్భకర్ణో జయీ ॥ ౪౭ ॥

రే మూఢాః కిముపాస్యతే గుణిగణప్రావీణ్యపాటచ్చరో
భూభృద్వృన్దమనేకకాకురచనాచాతుర్యచాటూక్తిభిః ।
శ్రీకుమ్భః సకలాభిలాషఫలదశ్చేదూర్జితః ప్రాప్యతే
సౌరభ్యం యది మౌక్తికే కిమపరం శ్లాఘ్యం భవేద్భూతలే ॥ ౪౮ ॥

(రసికప్రియేత్యాఖ్యాయాం గీతగోవిందవృత్త్యామన్త్రిమపుష్పికాన్తర్గతం పద్యమిదమ్ 1)

శ్రీమన్మోకలభూపతేః సముదితః సౌభాగ్యభూమావధి-
ర్యా ప్రాసూత లసత్ప్రతాపరణిం సౌభాగ్యదేవీ సుతమ్ ।

యేనాసాద్య గురోః కలాశ్చ సకలా దత్వా ద్విజేభ్యో భువం
భుక్త్యై కుమ్భనరేశ్వరః కుచభరాభుగ్నామివ ప్రేయసీమ్ || ౪౯||

(కీర్తిస్తమభప్రశస్తౌ ౧౮౦-౧౮౧ సజ్ఞే పద్యే ।)

వేణీవ్యాజలసద్భుజ్జలలనాలావణ్యలీలాలయా
సౌందర్యామృతదీర్ఘికాపరిలసన్నాలీకనేత్రద్వయా ।
కుమ్భారమ్భకుచద్వయోపరిలసన్నాముక్తముక్తాచయా
యస్యానజ్జకుతూహలైకపదవీ కుమ్భుల్లదేవీ ప్రియా || ౫౦||

కృష్ణః కుమ్భేన్ద్రభూపః ప్రముదితకమలా కుమ్భలాదేవికేయం
భోగిన్యో గోపకన్యా భువి నవమథురా చిత్రకూటాచలస్థా ।
నన్దః శ్రీమోకలేన్ద్రః ప్రకటితశుభసౌభాగ్యనామ్ని యశోదా
రక్షోవ్రాతం నిహన్తుం పునరజని జగద్గోపరూపో మురారిః || ౫౧||

స శ్రీకుమ్భమహీపతిరఖిలాం జగతీం ప్రతిపాలయన్
శ్రీమత్కుమ్భులమేరు(శౌర్యాన్) దుర్గం కృత్వా బలజితారిగణః || ౫౨||

తదను స్వపూర్వపురుషకర్ణనరేశ్వరస్య దుర్గమహారమ్ ।
శ్రీకలశమేరుసజ్ఞాం కరోతి కుధరాధీశః || ౫౩||

శ్రీమేదపాటం దేశం రక్షతి యో దుర్గమన్యదేశాంశ్చ ।
తస్య గుణానఖిలానపి వక్తుం నాలం చతుర్వదనః || ౫౪||

తత్రాదౌ బ్రహ్మనూతః పులస్త్యనామా బభూష(వ) ఋషిరాజః ।
తస్యాశ్రమః పవిత్రో హ్యోహోరే పర్వతేఽద్యాపి || ౫౫||

సురనరఫణిగణవన్యో యత్ర పులస్త్యేశ్వరో మహాదేవః ।
శ్రీవిప్రోఽసౌ స్య లభతే కైకస్యాం రావణాదిసుతాన్ || ౫౬||

యస్మిన్నాహోరగిరౌ మతిమాన్ దశకన్ధరో మహాతేజాః ।
ఆరాధ్య చన్ద్రచూడం లక్ష్మోపతిభావమాపన్నః || ౫౭||

యత్ర వటాః శ్రీరావణకుమ్భవిభీషణసహోదరైరుప్తాః ।
అద్యాపి మూర్తిమన్తో జటాః ప్రతిభాస్తీవ ధూర్ణటిరేవ || ౫౮||

యః పూర్వం భరతాయ నాట్యనిగమం పద్మోద్భవః ప్రీతితః
సాంజం శమ్భురదీదిశత్ స సమయాదుత్సన్నకల్పేఽభవత్ ।
లోకానాం హితకామ్యయా స భగవాన్ శ్రీకుమ్భకర్ణః క్షమా-

ధీశవ్యాజమువేత్య వీతవిషయం తం వక్తి భూయో వశీ || ౫౯ ||

గ్రన్థాన్ సమ్యగధీత్య బుద్ధివిషయం నీత్యాఽనుభూయార్థతః

కృత్వా దర్శనగోచరానభినయైర్నానాభినేయాశ్చితైః ।

తాన్ శిష్యప్రతిశిష్యశిక్షణపథం నేతుం యథాఽవస్థితాన్

శ్రీకుమ్భః పృథివీశ్వరః ప్రయతతే సోపజ్ఞసన్దర్భతః || ౬౦ ||

యః పూర్వం చతురాననేన చతురః సంస్కృత్య వేదాన్స్తతన్

తత్తైవర్ణికతాం విధానపరతాం చావేక్ష్య సమ్యక్ స్మృతః ।

శ్రీకుమ్భః సకలాగమైకనిలయః శాస్తాఖిలజ్ఞాభృతామ్ ।

సం(బధ్నాతి హి) సార్వవణీకమిమం వేదం విదామగ్రణీః || ౬౧ ||

యః శ్రుత్వా భరతం చతుర్భిరఖిలైర్భాష్యైశ్చ రత్నాకరం

సోపాయం బహుశో విలోక్య నిఖిలాన్ నాట్యాగమాన్ వీక్ష్య చ ।

గౌరీనన్దిమతే మతఙ్గశివసన్గీతే సశార్దూలకే

దృష్ట్వా దత్తిలదుర్గశక్తిభణతీస్తా నారదోక్తిరపి || ౬౨ ||

వాయుస్వాతిమహేన్ద్రకశ్యపమరుత్మాన్వర్జునాద్వైః కృతాన్

రమాభృతుమ్బురుకమ్బులాశ్వతరరణోరాజసన్దర్భితాన్ ।

శ్రీసోమేశ్వరభోజరాజరచితాన్ గ్రన్థాన్ విలోక్య త్వముం

తత్సారేణ సముచ్చితేన కురుతే కుమ్భా నృపగ్రామణీః || ౬౩ ||

(అత్రత్యాని ౫౧-౬౩ సజ్ఞ్యకాని పద్యాని సజ్గీతరాజే ౧.౧.౧.౩౬-౪౦

సజ్ఞ్యకాని ।)

స శ్రోకుమ్భా ధరాధీశ(శః) శ్రీవాద్యక్షీరసాగరమ్ ।

కల్లోలకేలిం కలన్తం (?) తరణ్ణోద్భజ్ఞసన్తతిమ్ || ౬౪ ||

తాలపాటకదమ్బాథ్యం ఛన్దోనద్యాగమోత్కటమ్ ।

సద్వాద్యదీప్సపసన్దోహం విరదామ్బుదసాహృదమ్ || ౬౫ ||

పాటరత్నవిధానేద్ధం రాజవర్ణోర్మిరాజితమ్ ।

లఘుగురుద్రుతవ్రాతప్లుతపర్వతశోభితమ్ || ౬౬ ||

(శ్రీ) మత్కలశవాద్యశ్రీనారాయణపరాయణ (ణః) ।

తనుతే శ్రీమతేనైవ సౌఖ్యపీయూషవృద్ధయే || ౬౭ ||

ఇతి మహారాజాధిరాజరాద్యరాయాంరాణేరాయ-

మహారాణా శ్రీకుమ్భకర్ణం మహేంద్రేణ విరచితే ముఖ-
 వాద్యక్షీరసాగరే రాజవర్ణనో నామ ।
 బాషాపైత్ పఞ్చాచ్చశతృఞ్చభిః పురుషైరలఙ్కృతోఽయం వంశః
 శ్రీమదేకలింగపూజా కర్తవ్యా తతో మహాన్ (మహత్)
 శ్రేయో భవిష్యతీతి వచనాత్ ॥

॥ అథ పఞ్చాయతనస్తుతిః ॥

ధ్యాత్వా శ్రీగణనాయకం భగవతీం దేవీం తథా భారతీం
 స్మృత్వా శ్రీభరతాదికాన్ మునివరాన్ సజ్జీతవిద్యాగురూన్ ।
 కృత్వా భారతశాస్త్రసారచతురం సజ్జీతరాజం నవం
 శ్రీమాన్ కుమ్భనరేశ్వరః ప్రకురుతే వాద్యప్రబంధాన్ సుధీః ॥ ౧॥
 ఛందోభిః సుమనోహరైః శ్రవణయోః పీయూషధారోత్కరై-
 ర్వర్ణైః ప్రాసవిభూషితైర్యతిలయస్వస్థానసంవేశితైః ।
 తాలే కుత్రచిదీప్సితే కవిరివ ప్రాయః ప్రబంధాన్ సుధీ-
 ధుర్యః కోఽపి సుకావ్యకారనృపతిర్బద్ధాత్తి బంధోద్ధరాన్ ॥ ౨॥

॥ అథ గణేశః ॥

॥ యతితాలే ॥

అవ్యయమద్వయరదనం శుభనదనం ద్విరదవరవదనమ్ ।
 గణపతిమతిగుణగణపతిమిహ నేవే కుమ్భనృపసుఖదమ్ ॥ ౧॥
 షణ్ముఖముఖాని పాతుం పయ ఆశు కుచద్వయే యస్యాః ।
 వివదన్తే సా గౌరీ శ్రీకుమ్భఞ్చాపతిం పాతు ॥ ౨॥
 వస్తే వరదాం వరదాఙ్కృశపాశాభయకరాం తు తామార్యామ్ ।
 పథ్యాం కుమ్భనృపప్రార్థ్యాం హరిహరభుజదృష్టిముదితరుచిరామ్ ॥ ౩॥
 శ్రీకుమ్భభూమిపకులోదయనేతుహేతు-
 ర్జీవాతురాతురనృణాం ర్ముషకేతుహేతుః ।
 గఙ్గోత్తరఙ్గరసరఙ్గసదుత్తమాఙ్గః
 స్తాదేకలింగ ఉపలింగ హరో హరాఙ్గః ॥ ౪॥

॥ ఆదితాలే ॥

సర్వారమ్భే ప్రథమతయైవారాధ్యః
 కుమ్భాధ్యాతః సఫలితసమ్ప్రత్యాధ్యః ।
 సిన్ధూరాఘః ప్రకటితసమ్ప్రాశో యః
 సిద్ధీశోఽవ్యాజ్జలధరమాలారూపః ॥ ౫ ॥

జయ జయ కుమ్భనృపాఘనివారణ
 జయ జయ కుమ్భమకలితనవారణ ।
 జయ జయ వదనవిరాజితవారణ
 ఛన్దోఽడిల్లాజితహరివారణ ॥ ౬ ॥

యద్వక్త్రే మదలేఖా యం ధ్యాయంతి చ లేఖాః ।
 యో లోకత్రయపాతాఽసౌ కుమ్భోదయదాతా ॥ ౭ ॥

లమ్బోదరదేవః కుమ్భాదృతసేవః ।
 పూర్ణా పరమధ్యా దేయాత్ తనుమధ్యా ॥ ౮ ॥

॥ ప్రతిమణితాలే ॥

హేరమ్బో నిర్విలమ్బోఽవితనతరచితానన్దకన్దప్రసాదః
 కేలిక్రోడతక్రపోలద్వయమదమధుపశ్రోణీర్ఘ్నాఙ్కరనాదః ।
 సన్తానస్రగ్ధరామ్బాకృతసుఖసుషమాసారసల్లాసహాస్యః
 సోఽస్తు శ్రీకుమ్భకర్ణావనిరమణమణేః సిద్ధిదః సిన్ధురాస్యః ॥ ౯ ॥

శుణ్ణాదణ్ణోద్దణ్ణం చణ్ణం వక్త్రే తుణ్ణం బిభ్రాణం
 . . . దిత్యై ఙ్మౌఖణ్ణం ఖణ్ణం ఖణ్ణం కుర్వాణమ్ ।
 కామక్రీడానస్పీడం శ్రీకుమ్భశ్రేయోదాతారం
 దుర్గాభర్గోఽపత్యం సేవే దేవం (పారే) సంసారమ్ ॥ ౧౦ ॥

గణనయా గణనాయకో గుహో ముఖపక్షిగురునాసికామహో ।
 వదతోరితి (?) కుమ్భభూపతేర్వైతాలీయరవైః శుభాయతే ॥ ౧౧ ॥

॥ యతితాలే ॥

మతివిద్యాసాగరకారుణ్యాకరగౌరీశఙ్కరసజ్ఞాతం
 గుణలీలానిర్భరభూతారోద్ధరకుమ్భాధీశ్వరవిఖ్యాతమ్ ।
 సురవీధీవన్దితవిశ్వాన్దితసిన్ధూరాఞ్చైతసామోదం
 భజతాధారం సుకృతాగారం సురశృంగారం పరమానన్దమ్ (సానన్దమ్) ॥ ౧౨ ॥

వృషద్విజవిరాజితదేహ కపోల (వి) లోలమధుకృతగేహ |
 త్రినేత్రవతుర్బుజశోభితధామద ధజ్జయ (?) నిర్మలమాక్తికదామ |
 మోదకవల్లభ వల్లభదైవత మోదకవల్లభ ముఖ్యసురార్చిత |
 విఘ్నప శైలసుతాశివమోదక రాజసి కుమ్భమహీపతిమోదక || ౧౩||
 || ఇతి గణేశః ||

|| అథ సూర్యః ||

కరమోదక ధామసులోచన దేవ దినేశ జగత్త్రయనాయక ||
 కుమ్భమహీపమహోదయదాయక || ౧||

|| అద్భు(త)తాలే ||

రాగే సహస్రకిరణా శ్రీః
 కింజ్కల్లికింశుకశుకాననకాననశ్రీః |
 ప్రాప్తా వసంతతిలకా తిలకప్రకాశా
 శ్రీకుమ్భభూపతి (వి)రాజవిరాజితాశా || ౨||

అచలదిగ్వాసితా వ్యోమచూడామణే
 కలశభూపోల్లసితచింతామణే |
 నమతి యస్త్యాముదారం సదారం శుభా
 భజతి తం భామినీ తూర్వశీసన్నిభా || ౩||

విద్యాలయగ్రాహితేజఃప్రపన్నః సేవాసమారమ్భ ప్రసన్నః
 పూర్వాద్విసాన్ధ్యార్ధ్య సిందూరపూరః హృద్ధావంతవిధ్వంసనే భాతి శూరః |
 సూర్యో భాస్వాన్ ధర్మభాషేన్వి నామా భూయాత్కుమ్భప్రాప్తధర్మార్థకామః |
 అద్ధా శ్రద్ధాశాలినిష్ఠా హి చిత్తే భుక్తిం ముక్తిం భక్తిరేవాస్య దత్త || ౪||

|| రుమ్పాతాలే ||

అథ తోటకఘాటకయానవరం నలినీవనకోకవిశోకకరమ్ |
 నృపకుమ్భకృపాకరముష్ణకరం భజ మానవదానవదర్పహరమ్ || ౫||
 భుజిష్టప్రయాతద్విషదృబ్ధనృతస్తం త్రిశముష్ణత్రయీతత్త్వతేజఃప్రభూతమ్ |
 మహాదేహాసన్దోహరక్షఃప్రమాథం భజే భాస్వరం భాస్కరం కుమ్భనాథమ్ || ౬||
 స్రగ్విణీత్యష్టకన్యేసతోరణే (?) యః క్షమోఽపారసంసారసన్తారణే |

భాసతేఽహస్కరః సౌమనస్తస్కరః కుమ్భభూపప్రభారూపసమ్పత్కరః ॥ ౭॥

॥ మణితాలే ॥

పద్మినీపరాగరాగయుక్తరక్తరశ్మిరాశి-
భాసమానసానశైలసానుచిత్రభానురాజ ।
రాజమానమోషపోషహృష్టతుష్టసర్వదేవ
సర్వదా జయావనీతకుమ్భగీతవృత్తనేవ ॥ ౮॥

గ్రహేశవిఘ్ననాశవాసుదేవశక్కరీశ్వరాః
ప్రపంచపంచభూతభూతిదాస్తు పంచచామరాః ।
ఇమే హి యేఽపి పంచతేషు ముఖ్య ఏవ రాజనే
నమో దినేశ దేవ ! తేఽస్తు దత్తకుమ్భతేజనే ॥ ౯॥

॥ ఇతి సూర్యః ॥

॥ అథ నారాయణః ॥

॥ ?? తాలే ॥

చరాచరం జగచ్చిరం స్వలీలయా సృజేదిదం
దధాతి పాతి నేవితో దదాతి యః స్థిరం పదమ్ ।
నరా నరాయణం నమస్తు కుమ్భరాణతారణం
క్షమారమామనోరమం పరం తమాదికారణమ్ ॥ ౧॥

యత్పదాబ్జవన్దనం మహాఘణ్ణఖణ్ణనం
వత్స రామ రామ రామ నామ యామదణ్ణనమ్ ।
తూణకోపనీతబాణభిన్నరౌద్రరావణం
(తం) భజామి రాఘవం హి కుమ్భకామపూరణమ్ ॥ ౨॥

పీనమీనకూర్మకోలనారసింహరూపతా
వామనోగ్రరామరామకృష్ణ(రామ)బుద్ధకల్కితా ।
సేవ్యతామనన్తదేవతావతారసారతా
భాతి భక్తకుమ్భభక్తిచామరాభివీజితా ॥ ౩॥

వాసుదేవభక్తిరేవ ముక్తిదా
కుమ్భకర్ణసేవితాఽస్తు సిద్ధిదా ।
శ్యేనికాఽపి తుంగరంగరజ్జునీ

శ్వేనికా భవాఘనైన్యభజ్జానీ || ౪ ||

|| ద్రుతమణ్ణతాలే ||

శ్రీకృష్ణజయోదయధర్మధీర
శమ్పద్ధడిబద్ధస్థసుసిన్ధతీర |
కుమ్భేశకృపాలయకేలికీర
నమ్రామరకోటికిరీటంహీర || ౫ ||

భుజగశశిభృతాధ్యాతః స సదుపనిషదా ఖ్యాతః |
హరిహరవపురాకారః కలశనృపవరాధారః || ౬ ||

కుమారలలితా దుర్గా స్వబాణకృపయోదగ్రా |
యమాశ్రయతి (యమాశ్రయ కిల) గోపీశం స పాతు కలశాధీశమ్ || ౭ ||

విశ్వగురుర్మాణవకః సర్వపితా యః శిశుకః |
భూపతికుమ్భాభిమతం యచ్ఛతు విష్ణుః సతతమ్ || ౮ ||

విష్ణోర్భక్తిర్పూణాం పథ్యా వక్త్రే చన్ద్రాఘికా తథా |
పాపోత్తాపాత్తినాశాధ్యాఽస్తు శ్రీకుమ్భాశ్రితా దృఢా || ౯ ||

విద్యన్తానసగమ్యం నేవే (నేవేఽహం) సన్తతరమ్యమ్ |
కుమ్భస్వామినమన్తం సత్యం ధారిణికాన్తమ్ || ౧౦ ||

సర్వాన్తర్యామీ శ్రీకుమ్భవామీ |
ఏకో వాఽలిజగః శమ్భుర్భాత్సృగ్రః || ౧౧ ||

|| ఇతి నారాయణః ||

|| అథ శివః ||

|| యతితాలే ||

శివశంకరవిశ్వవశంకరదుర్ధరకింకరశంకరదోషహరం
శశిశేఖరరాజితరాజతభూధరవాసవిలాసకలాసకరమ్ |
సచరాచరకన్దముకున్దముఖామితదైవతసేవితదివ్యపదం
భజ శైలభవావిభుమేవ నృపప్రభుకుమ్భమధార్పితశర్మముదమ్ || ౧౨ ||

|| త్రిపుటతాలే ||

కవితాలికానలచన్ద్రనిర్మలచిత్రభానుసులోచనం
 శ్రయ సిద్ధసాధకశమ్భునేవకకుమ్భకిల్బిషమోచనమ్ |
 భవశర్వరుద్రమహేశముక్తిదసిద్ధిసిద్ధిదసర్వదం
 పురదక్షసన్మఖకక్షదారణదక్షముజ్జ్వల (సం) విదమ్ || ౨ ||

ఆదిదేవమనాదిముజ్జ్వలధామకామదమద్వయం
 బ్రహ్మరుద్రమహేశముద్రితపాదపఙ్కజమవ్యయమ్ |
 హస్తశూలనిరస్తమూలసమస్తదుర్జయదానవం
 సర్వదా నృపకుమ్భసర్వదమాశ్రయేత్ సుఖసమ్భవమ్ || ౩ ||

శుభశుభద ! సర్వద ! సర్వదా (శివ) శమ్భుశివశివశివకరః
 సర్వజ్ఞహరిహర కుమ్భసుఖకర విభవభవభవభయహరః |
 సారసీ సధురవరసితమానసహంసమహసారసీ (?)
 పరబ్రహ్మపరమానన్దకన్దవినోదనాద (?) ముదావలీ || ౪ ||

|| ఏకతాలీతాలే ||

సద్వృషవాహనమద్భుతవాహనమర్పితకుమ్భనృపేశజయం
 కుఙ్కమపిఙ్గారవజ్రసుపిఙ్గారకుఙ్కారముఙ్కారవాజిజయమ్ |
 శారదపద్మవిశారదలోచనచన్ద్రముఖీసుఖకేలికరం
 తం భజతాం మదిరామదరాగతమోహరణం తదఘోషుహరమ్ || ౫ ||

కైలాసవిలాసం త్రికుటనివాసం హిమరుచిహాసం బహుభాసం
 సురసురభిజనీలం ప్రకటితలీలం సహజసుశీలం విశ్వేశమ్ |
 ఏకాధికలిఙ్గం త్రిభగ్గం సుచిత్తరఙ్గం యోగీశం
 గుణగణగౌరీశం గణతగిరీశం కుమ్భనృపేశం భోగీశమ్ || ౬ ||

పృథ్వీపాథోవిశ్వత్రాణస్వాహాఘాశానన్తాకారం
 విష్వక్తేజః శీతాద్యోతిర్యజ్ఞేశాత్మాధేయాధారమ్ |
 ఖున్మాణశ్రీకుమ్భక్షోణీశః శ్రేయఃశ్రేణీనిర్మాణం
 || ౭ ||

అమృతకిరణవిషవిషషరమిత్ర
 నరబరయువతివపుషముపచిత్రమ్ |
 నిటిలముకుటతటపటుశిఖిగఙ్గం
 విరచితకలశనృపతిరసరఙ్గమ్ || ౮ ||

చతుష్పదీకృతవిషనిరతం నిజగణకుమ్భనరేశనిభమ్ |
 సుసూరసురసేవకబహుసుఖదం సురసరిదమ్ముదం విశదమ్ || ౯ ||
 || ఇతి శివః ||

|| అథ చణ్డికాశక్తిః ||

గుణగణసదన (విరా) జితకమలే
 మురరిపుహృదయనివాసిని కమలే |
 జయ జయ సురసేవితపదకమలే
 నృపకుమ్భనమర్పితజయకమలే || ౧ ||

శ్రీభువనేశి భవభయహస్తీ
 కుమ్భమహీశోదయసుఖకర్త్రీ
 చన్ద్రకిరీటా రవిరుచిరన్యా
 సా జయతి (తీహ) సుదుర్గాగమ్యా || ౨ ||

నిఖిలకలసకలా సుఖీ
 రచితజయా విజయాతిసఖీ |
 జయతి జయా నృప ఏష సుఖీ
 నిజ(హిత)వహమృగనాభినఖీ || ౩ ||

భాతి విభాస్వరచమ్పకమాలా
 కుమ్భనృపేష్టశ్రీజయమాలా |

.....
 || ౪ ||

గోధికయాసనచిత్రగతిం కుమ్భకృతేభతురజ్జజితిమ్ |
 త్వాం భువనేశి భవాని నవే సజ్చరణం శరణం హి శివే || ౫ ||
 చణ్డి ఖణ్డికృతరిపుఖణ్డా కుమ్భప్ర(ప్రో)తావనినవఖణ్డా |
 మత్తాకృత్తాసురహతివణ్డా భూతోద్భూతో పృథులవిచణ్డా || ౬ ||

యా మధుతైటభమిశ్రైశ్చిత్రపదా మహిషాశ్రైః |
 శుమ్భనిశుమ్భదురణ్ణా సాఽవతు కుమ్భమభణ్ణా || ౭ ||
 ప్రామాణీ పౌరాణీ వాణీ యోమా ప్రోక్తా (సా) శర్వాణీ |
 యస్యామోతా విశ్వశ్రేణీ శ్రీకుమ్భశ్రేయోనిశ్రేణీ || ౮ ||

హిమగిరితనుజా విదలితదనుజా ।

మధుమతిముదితా కలశనృపసుతా ॥ ౯ ॥

కృష్ణాభా మధుకైటభాన్తకనిభా కుమ్భప్రసాదప్రభా
యా లక్ష్మీ మహిషాపహాఽతిమహతీ ధూన్రాసురఘ్ని శుభా ।
చాముణ్ణా క్షతచణ్ణముణ్ణరుధిరోద్భూతా చ వాగీడితా
పాయార్ధవస్తనిశుమ్భశుమ్భదనుజా శార్దూలవిక్రీడితా ॥ ౧౦ ॥

శౌర్యోదార్యార్యధర్మోద్ధరణరణరణత్కారకీర్తే రసాక్తా
షుమ్మాణక్షోణీజానేర్గుణగరిమగిరా వ్యాసకన్వప్తయుక్తా ।
యావత్ సూర్యేన్ద్రతారా జలధిజలధరాధారగణ్ణాతరగణ్ణా
తావత్ పఞ్చాశికేయం వసతు హృదయమతాం కుమ్భభూభృత్సురగణ్ణా ॥ ౧౧ ॥

విఘ్నేశో విఘ్నహర్తా తదను దినకరో ధ్వాన్తవిధ్వంసకర్తా
శ్రీకాన్తః శ్రీనివాసః పరపురదహనః శక్కురో విశ్వకర్తా ।
చణ్ణీ చణ్ణాసురఘ్ని త్రిదశగణవరాః పఞ్చ పుణ్యప్రపఞ్చాః
పాన్తు శ్రీకుమ్భకర్ణం బహుసుఖవిధయే మూర్తిమన్తో విరఞ్చాః ॥ ౧౨ ॥

శ్రీకుమ్భదత్తసర్వార్థా శ్రీగోవిన్దకృతసత్పథా ।
పఞ్చాశికాఽర్థదాసేన కప్తావ్యాసేన కీర్తితా ॥ ౧౩ ॥

॥ ఇతి చణ్ణీకా శక్తిః ॥

॥ ఇతి పఞ్చాయతన స్తుతిచ్ఛన్దఃపఞ్చాశికా సమూర్ధా ॥

॥ ఏకలింగనమస్కారః ॥

చాన్ద్రం కుమ్భనృపస్య తాపశమనం సౌరం తమఃస్తోమహృత్
పుణ్యం పావకబన్ధబన్ధరమఘవ్రాతేన్ద్రనధ్వంసకృత్ ।
బిభ్రాణం ప్రతివక్త్రమక్షవిషమం పఞ్చాననః శక్కుర-
స్త్రియక్షో రక్షతు పార్వతీప్రియతమః శ్రీ ఏకలింగేశ్వరః ॥ ౧ ॥

గణ్ణా తుణ్ణోత్తరగణ్ణా శిరసి శశికలా చారుకోటీరకోటీ
కాద్యాం (?) కట్యామహీన్ద్రాః కరయుగలగతం కాణ్ణకోదణ్ణదణ్ణమ్ ।
తన్వజ్ఞీ వామభాగే గిరివరతనయా స్వర్ధనోస్పర్ధినీ సా
రూపం యన్యేతి కిణ్చిజ్జయతి స భగవానేకలింగస్త్రినేత్రః ॥ ౨ ॥

కోఽపి నాకే పినాకీశః సోమః సోమశిరోమణిః ।

లోకపాలీ కపాలీస్తాచ్చముఖః కుమభసముదభవః ॥ 3॥

సూర్యస్మృతః సురేన్ద్రస్తవసి కృతయుగే భోజయుక్తేన్ద్రతీర్థే

త్రేతాయాం కామధేనుర్నిఖిలఫలనిధిస్తక్షకో ద్వాపరేఽర్థీ ।

హారీతోఽయం వినీతః సమభజత కలౌ బాష్పసత్సక్లరజః

కుషేభస్యస్తాయమానోఽనిశమిహ దిశతాన్ మజ్జలాన్యేకలిజః ॥ ౪॥

తద్భక్తమమ్మాణధరేశధీరో

హమ్మీరపీరో నృపమౌలిహీరః ।

శ్రీక్షేత్రసింహో హతశత్రుసింహో

లక్షోఽభవల్లక్షగుణైర్విలక్షః ॥ ౫॥

॥ శ్రీమదేకలిజ్ఞాయ నమః ॥

॥ ప్రాచ్యాని ॥

ఇన్ద్రః సర్వసురేశ్వరః కృతయుగే భక్త్యా యమారాధయత్

త్రేతాయాం సకలాభిలాషఫలినీ ధేనుస్తథా ద్వాపరే ।

నాగేశః కిల తక్షకః కలియుగే హారీతనామా మునిః

సోఽయం సర్వజగద్గురువిజయతే శ్రీ ఏకలిజః ప్రభుః ॥ ౧॥

జయతి జగత్త్రయనాథో జగతీపతిపూజితః సదాశమ్భుః ।

వాఞ్చితఫలప్రదోఽయం శ్రీమాన్నిత్యైకలిజ్ఞాఖ్యః ॥ ౨॥

కుటిలాసరితృమీపే త్రికూటగిరిగహనభూషణీ నిత్యమ్ ।

అభిమతఫలప్రదాత్రి దేవీ శ్రీవిన్ద్యవాసినీ జయతి ॥ 3॥

ఘనవంశకదమ్బ(క)మధ్యగతం రసకూపమవైహి దురాపమతః ।

పరిగృహ్య రసం సరసం వపుషా స్థిరతాం కురు తాపసవీర తతః ॥ ౪॥

కూపాన్తరే సహజసిద్ధరసం దధానో

దేవః స్వయం వసతి యత్ర సదైకలిజః ।

విద్యాప్రబోధపరిభావిత సిద్ధబోధః

సంశుద్ధనిర్మలమహోమహనీయమూర్తిః ॥ ౫॥

॥ ఇతి ప్రాచ్యాని ॥

॥ అథ ఆశీః ॥

శ్రీలక్షనూనుర్భుచుదానదక్షః
 శ్రీమోకలస్తతనయోఽతిదక్షః ।
 ప్రతాపదీపోజ్జ్వలకీర్తివర్ధీ
 రాజేత కుమ్భా నృపచక్రవర్ధీ ॥ ౯ ॥

శమ్భుప్రసాదాలయశాతకుమ్భ-
 కుమ్భప్రభుః కాన్తిరసౌఘపూర్ణః ।
 అనేకలింగానయమేకలింగం
 ధ్యాత్వైకకోఽనేకమహీధరాధ్యః ॥ ౧౦ ॥

తత్సామినం గిరిసుతాకామినం దత్తకామినమ్ ।
 ఏకలింగం శిరోగంగం ముదా స్తామి సదాశివమ్ ॥ ౧౧ ॥

యః శ్రీమానేకలింగో విధిహరిగిరిభృన్ముఖ్యలోకేశ్వరోక్తైః (లోషే రసోషే)
 సర్వేషామాదిరీశః స్వమతిగతి సదా స్తూయతే గద్యపద్యైః ।
 తం దేవం భవ్యనేవం వివిధగుణనిధిం మోకలేన్ద్రస్య సూను-
 ర్జాతిచచ్ఛన్తోభిరేభిర్నరపతితిలకః కుమ్భకర్ణః స్తవీతి ॥ ౧౨ ॥

సుభగైకలింగమాలే రాజతి రజనీసు రజ్జునో రాజా ।
 అమరసరిద్భులహరిప్రకటికృతడుమ్పాడిడిరః (?) ॥ ౧౩ ॥

..... త్ర్యమ్బక !
 తవామ్భికాప్రియ ! జటాతటే ధూర్జటే
 ధునీ ధ్వనితి త్వయ్యేకలింగరచితా ।
 కుమ్భనృపేణేవ సుమాలతీమాలా ॥ ౧౪ ॥
 (కుమ్భనృపేణే వన మాలతీమాలా ॥ ౧౪) ॥

ఛన్దోజాతిగుణాతిగం విధిమహాసూక్తాద్యమేయశ్రియం
 ఛన్దోఽలక్ష్మృతిజాతిగౌరవగుణైః శ్రీగీర్ధిరుక్తాదిభిః ।
 ఘమ్మాణాన్వయమేదపాటజగతిసామ్రాజ్యదం దైవతం
 భూభృత్కుమ్భమనోరథార్థకరణం స్త్రామ్యేకలింగం శివమ్ ॥ ౧౫ ॥

శివ శివ శివకర్తా నేవితోఽఘౌఘహర్తా

భవ ! భవ భవభేత్తా భక్తిభావస్య వేత్తా ।

హర ! హర హరదుఃఖం సర్వసర్వం త్వఖర్వం

గిరిగిరిశగురుత్వం దేహి మే స్తూయనే త్వమ్ ॥ ౧౩॥

॥ ఇత్యాశీః ॥

॥ అథః జాతీనాముద్దేశః ॥

(అత్ర పంచాయతనస్తుతి ప్రకరణస్థాదిమపద్యద్వయం ధ్యాత్వా
శ్రీగణనాయకమిత్యాదికం బంధోద్ధరానిత్యన్తం పునరావృత్తమ్ ।)

తుర్యో వృత్తస్య భాగశ్చరణ ఇతి మతస్తాదృశా యత్ర సర్వే
తదప్వత్రం (వై) సమం స్యాదిహ యది చరణౌ వర్ణమాత్రస్తదోక్తః ।

ఏవం చైత్యైకవర్ణాధికచరణతయా జాతయః స్వస్తదాద్యాః
షడ్వింశత్యావగమ్యాస్తదుపరిచలనాదప్వత్ర(దణ్ణ)కాన్యక్ష(కా)ని ॥ ౧॥

ఉక్తాఽయుక్తా మధ్యా ప్రతిష్ఠా తదను సుప్రతిష్ఠా చ ।

గాయత్ర్యష్టిగనుష్ఠబృహతీ పఙ్క్తిస్తథా త్రిష్ఠమ్ ॥ ౨॥

జగతీ చాతిజగతీ శర్కర్యన్తిశర్కరీ తదన్యాష్టిః ।

అత్యష్టిర్ధృతిరతిధృతికృతిప్రకృత్యాకృతిర్వికృతిః ॥ ౩॥

సంకృత్యభికృతిరుత్కృతిర్ముక్తాప్రభృతిజాతయః క్రమతః ।

కుమభిన్యవేన్ద్రేణోక్తా భక్తేన శ్రీమదేకలింగస్య ॥ ౪॥

తద్వ్యక్తీనామేకమేకం క్రమేణ

శ్రీముఖ్యానాం ఛందసేష్టం విశిష్టమ్ ।

యద్యద్వృత్తం (స్యాత్) స్వనామ్నాఽత్ర జైత్రం

స్తోత్రం శమోభరుచ్యతే తేన తేన ॥ ౫॥

॥ ఇతి జాతీనాముద్దేశః ॥

॥ ఆదితాలే ॥

ఓం శ్రీః సోక్తా ॥ ౧॥

యోఽస్త్రిశోఽభూత్ । మాతా త్యక్తా ॥ ౨॥

సన్మధ్యాఽర్ధన్నారీ భూతేశోఽన్తఃకారీ ॥ ౩॥

వదే భూభృత్కన్యాసక్తం । ప్రత్యష్టా (?) తాయస్తం భక్తమ్ ॥ ౪॥
 సర్వస్యోద్ధృతా కుమ్భశ్రీకర్తా । భాత్యస్తా తిర్యక్ స్వామ్యా జాతిః ॥ ౫॥
 నిగమసపత్రినుత ధ్దహ సత్రీ । శశివదనార్థః స కలశనాథః ॥ ౬॥
 ఉష్టిక్ స్త్రీహయప్రేషా సర్వేభోన్మదలేఖా ।
 సంసారార్ణవపోతం త్వామాప్తా కలశోక్తమ్ ॥ ౭॥
 స్థాణురనుష్టుబుదగ్రః చిత్రపదా కల ఉదయః ।
 దక్షమఖక్షమదక్షః కుమ్భకృపార్పితలక్షః ॥ ౮॥
 భుజగశశిభృతామూర్తిః శివ తవ బృహతీ కీర్తిః ।
 విధిహ(రి)పరమాపారః కలశనృపకృపాసారః ॥ ౯॥

॥ ఏకతాలీతాలే ॥

చమ్పకమాలా పఙ్కజపఙ్క్తిర్భ్రాజితభూతాధీశ్వరయుక్తిః ।
 కుమ్భనృపేచ్ఛాఛతృలశక్తిర్భ్రాతి మహేశోఽష్టామితమూర్తిః ॥ ౧౭॥
 అచలసుతాదయితాసుముఖీ
 శిరసి శశి నిటిలేఽస్య శిఖీ ।
 త్రిముఖపరఘ్నబనన్తగుణః
 స జయతి పాలితకుమ్భగణః ॥ ౧౮॥
 స్మరహర ! శఙ్కర ! కిఙ్కరతా
 తవ గతజన్మని యేన కృతా ।
 హితగృహిణీం లభతే సుముఖీ-
 మిహా స సదైవ విశేషసుఖీ ॥ ౧౯॥
 దధాసి మహోరగమౌక్తి(క)దామ
 వరం జగతీవరవిశ్వలలామ ।
 మహీశ్వరకుమ్భమహీశసురఙ్గ
 విరాజసి రాజసితాసితసఙ్గ ॥ ౨౩॥

॥ ఝమ్పాతాలే ॥

అతిజగత్స్వర్వశీస్వర్వశీకారకః
 సమతిషట్ట్రంశదస్త్రాఘసంహారకః ।
 దశముఖోల్లాసికైలాశలీలాస్పదః
 ప్రియతమాలిజితః కుమ్భకామప్రదః ॥ ౧౪ ॥

గరిమగర్వోర్వశీ సర్వశీతోదయా
 లలితలావణ్యలీలారసా లీలయా ।
 పదయోర్యా (పదతలే)యా నరీన్యత్యతే తే విభో
 మధుకరీవాదరాదేకలిజ్ఞ ప్రభో ॥ ౧౫ ॥

శుభనిలయ దలయ రిపుముపచిత్రం
 పృథులవిషమభవజలధితరీశః ।
 శుచిరుచిరహితహతకశబరీశః
 కలయ కలశన్యపముచితవరిత్రమ్ ॥ ౧౬ ॥

॥ మణితాలే ॥

సర్వదాలి శక్వరీకృతాతపత్రచామరః
 కౌటిలాపగాతఠేసు(ఘ) మైదపాటశక్కరః ।
 ఏకలిజ్ఞదేవ ఏవ సిద్ధివిన్ధ్యవాసిసీ
 కుమ్భరాణదేవతా జగజ్జయప్రకాశిసీ ॥ ౧౭ ॥

త్రికూటచిత్రకూటకాశిహేమభూషరోద్ధురం
 త్రినేత్రపంచవక్త్రమీశముచ్చపంచుచ్చాచామరమ్ ।

.....
 ప్రణోమి కుమ్భరాజ్యదం కృతాస్త్రచణ్ణపాణ్ణవమ్ ॥ ౧౮ ॥

సుదృష్టిర్దృష్టి(ర్యా)త్రిదశలతికా తే శిఖరిణీ
 ఫలత్యేవా(షా)మేశా(షా౨)ఖిలసుమనసామిష్టకరిణీ ।
 శతాన్దాన్దాన్ద్యమరవరసేవార్పితపద
 ప్రభో రక్ష త్ర్యక్ష త్రిభువనపతే కుమ్భసుఖద ॥ ౧౯ ॥

॥ త్రిపుటతాలే ॥

ఉజ్జ్వలం హసితం సితం నిశితం తపోధ్వనిరద్భుతా
 నీలకణ్ఠవికుణ్ఠితా సురభీమభాసురతా మతా ।
 ఏకలింగమనేకలింగమనంగరంగమనోహరం
 కుమ్భరాణశరణ్య ! నౌమి భవంతమేవ తమోహరమ్ ॥ ౨౦ ॥

॥ ప్రతిమణ్ఠతాలే ॥

బిభృద్దైత్యకురంగకుజ్జారదలే శార్దూలవిక్రీడితం
 దేవానాం ఫలితం హి తారకరుజః సర్వజ్ఞ ! తే క్రీడితమ్ ।
 సాముద్రోగ్రవిషాదనాదతిధృతిస్తే రుద్ర ! రౌద్రాశ్రయా
 కుమ్భధ్యానసుధానిధాన ! జర్యాత శ్రీకణ్ఠసర్వోదయా ॥ ౨౧ ॥

॥ త్రిపుటతాలే ॥

భువి తాలికాధికకాలికాలికమాలికాకృతకోవిదం
 నృపకుమ్భనాయకభక్తిదాయకశక్తిసాయకసమ్పదమ్ ।
 భజ చిత్రవారణచర్మధారణభక్తతారణవిభ్రమం
 లనదుత్తమాంగ్గతరంగగంగ్గమిహైకలింగమురుక్రమమ్ ॥ ౨౨ ॥

॥ ప్రతిమణ్ఠతాలే ॥

యా విద్యా(సా) న విద్యా ప్రకృతిరితిగుణస్సగ్ధరా తత్తురీయః
 షడ్వింశః సాఙ్ఖ్యయోగః శ్రుతిపథవిశదానన్దకన్దో ద్వివీతీయః ।
 స శ్రీమానేకలింగః శుభకలశనృపస్తూయమానోరుతేజః
 పూరకర్పూరగౌరస్త్రీపురహరగిరౌ రాజతే రాజతేజః ॥ ౨౩ ॥
 దేశేఽద్రౌ మేదపాటే పటుతలకుటిలాసిన్ధతీరే త్రికూటా
 సత్కూటోఽకూటమైన్ద్రం సర ఇహా నికటే సగ్ధరాశ్రేణీసేవ్యమ్ ।
 శక్తిః సా విన్ద్యవాసా ప్రథితమథ తథా తాక్షికం తీర్థమేత-
 న్మధ్యే వై లింగరూపప్రకటితతనుకన్వేకలింగాశ్రితో నః ॥ ౨౪
 (న్మధ్యే త్వలింగరూపప్రకటతనుజ్ఞో రయేకలింగాశ్రితో నః ॥ ౨౪) ॥

॥ ఏకతాలీతాలే ॥

ఆకృతిరున్మదిరామ్భ(?) గలాన్తలనన్మదిరారుణదృష్టి (శుభా ?)
 త్ర్యమ్భకతారతరస్త్వయి తిష్ఠతి హేమలతా లలితానుపమా ।
 త్వాముపమన్యనహీ(దీ)దధిదుగ్ధదయాపర
 నౌమి(సు) కుమ్భకృపాకరశక్కురసున్దరమన్దరకేలికరమ్ ॥ ౨౫ ॥

తం కమ్బుకచక్రగదాధరవజ్రధరాదిచరాచరచిన్త్యపదం
 వి(వై)రఙ్గీకృతివజవర్జితమూర్జిత . . . కుమ్భన్యపప్రమదమ్ ।
 నేవే కుటిలాతటిసీనికటి త్రికుటాచలకాశికనాగపూదం
 స్వాహం(యం) భవ శర్మదనర్మదనర్వక్ష్మకేబల . . . ముదారముదమ్ ॥ ౨౬ ॥

శ్రుతిసంస్మృతిసంవిదగమ్యముమేశముకున్దతనుం (?) నృపకుమ్భనుతం
 సురనాయకభోజనరోవరరక్షకతక్షకధారకకుణ్డయుతమ్ ।
 ఇహ మధ్యమహాకలమేకలలిజ్జముపేతమునీశమహేశవరం
 ప్రణమాపరపాలితలాలితబాష్పన్యపాల(కృపా)లవరాజ్యధురమ్ ॥ ౨౭ ॥

సురనరమునిభిరభిక్యతి(స) కృతిభిర్హంసలయోచితమవధానం
 భుజభుజభుజగవలయమతిలయముజ్జ్వలశూలధరం వృషయానమ్ ।
 గ్రహిలగుణగుహిలకులకలశన్యపాచలరాజ్యనివాసనిధానం
 పశుపతిమతిశిఖిగణపతిజనకం కనకప్రియమద్భుతదానమ్ ॥ ౨౮ ॥

॥ ప్రతిమణితాలే ॥

బ్రహ్మణ్డాకృతిషు భవతి భవతి వివిధవితరణవరమయవాహత్యం
 శమ్భా త్వత్పాదయుగనతికుశలకలశన్యపతిరచితజగతీశత్వమ్ ।
 దేవేన్ద్ర త్రిదశసురభిషణీమునిన్యపకృతయుగయుతసమకృతాకారం
 త్వామోడే మృడమతిజడనివిడనిగడ హర (హర శివ) మహిమాగారమ్ ॥ ౨౯ ॥

॥ ఝమ్పూతాలే ॥

జయ జయ జయ మాలవృత్తేశ సర్వన్త్రిలోకేశ్వరోద్ధణ్ణచణ్ణేశచణ్ణో విభో
 వరద వరముదారకేదారకాశీత్రికూటాచలోత్తుక్కుగ్గ్లైతలిక్కుప్రో ।
 భవ భవదవకాలకీలాప్రశాన్తై సుధాచణ్ణవృష్టిశ్చ మాలానువృత్తేశ్వరః
 ప్రబలన్యపతికోటికోటిరకుమ్భక్షమాధీశవంసవం(స్వ)దస్త్వం నమస్తే హర ॥ ౩౦ ॥

పురవరజలం(?) చ మాలావృత్తవిద్యావినోదా-
 న(వ)ద్యామోఘసన్మేఘమాలా ప్రకాస్పురత్(?)...
 సచ్చిదాకాశకైలాసలీలావిలాసాధివాసోత్తరజైకగజ్జోత్తమైకాగ్న-
 లిఙ్గప్రభో కుమ్భకర్ణప్రసాదోదయానన్దకారీ నమస్తే నమస్తే నమస్తే ॥ 30 ॥
 జగదిన(?) జయమాలావృత్తవిఖ్యాతకీర్తే !
 ధరాద్యష్టమూర్తే మిలన్మేఘమాలాబృహద్యిశ్వమూర్తే ॥
 మహాదేవ దేవేశ తుజ్జైకలిజ్జేశ కర్పూరగౌరేశ
 గౌరీశ కుమ్భప్రభోదగ్ర శమోభా నమస్తే నమస్తే నమస్తే ॥ 31 ॥

॥ శ్రీమాలావృత్తం యథా ॥

జయ జయ జయ శమోభాఽథేకలిఙ్గ స్మరారే పినాకిన్
 జయ త్వం జయ త్వం జయ త్వం జయ జయ దేవేశ త్రినేత్రేన్ద్రమాలే
 కపాలిన్ కపర్దిన్ నమస్తే నమస్తే నమస్తే ॥ 33 ॥
 ప్రణయతు జయమాలా దుర్గలోకేశ్వరం తం (లోకేశ్వరోకమ్) ।
 జయ త్వం జయ త్వం జయ త్వం నమస్తే నమస్తే నమస్తే ॥ 34 ॥
 కురు కురు జయమాలావృత్తకుమ్భం విశజ్కం సదజ్కం
 జయ త్వం నమస్తే జయ త్వం నమస్తే ॥ 35 ॥
 ॥ ఇతి మాలావృత్తమ్ ॥

॥ జాతిచ్చన్దాంసి యథా ॥

షడ్వింశతః ప్రకృతః పరోఽపి పరమానన్దః పుమాన్ విశ్రుతః
 షడ్వింశాధిక(వృత్త)జాతిరచనాశ్రీముఖ్యవృత్తః సుతః ।
 సో(ఽస్తు)స్వస్తికృదేకలిఙ్గిరీశో బ్రహ్మాణ్డపిణ్డాస్పదః
 షట్త్రంశత్కూలశస్త్రశాస్త్రకుశలః శ్రీకుమ్భసర్వార్థదః ॥ 36 ॥
 ఆదావారాధితో యః కృతయుగసమయే నాకినాం నాయకేన
 త్రేతాయాం కామధేన్వాభిమతఫలదయా ద్వాపరే తక్షకేణ ।
 హారీతేనాపి బాష్పానుగ(త)మిహ కలౌ బాష్పవంశోద్భవేన
 శ్రీకుమ్భనాపి భక్త్యా జయతి స భగవానేకలిజ్జో గిరీశః ॥ 37 ॥

కాశీ పుణ్యప్రకాశీకృతశివసతిశ్చిత్తకూటస్త్రికూటో
 విశ్వేశస్వైకలింగః సరిదిహ కుటిలా స్వర్ధనీస్పర్ధినీయమ్ ।
 శ్రీభోజేన్ద్రస్తడాగో ముఖరచితమణిః కర్ణికా కుమ్భకర్ణో
 విద్యానస్థి వినోదీ జయతి గురుగణైర్యస్తు జీవన్విముక్తః ॥ ౩౮॥

ఆనన్దవృద్ధాదిపురాభినస్థి
 నస్థిశవృస్థి నృపకుమ్భకర్ణః ।
 తదాజ్ఞయా ప్రేరిత ఏవ కహ్న-
 వ్యాసో వ్యధాత్తారకమాక్తికాలిమ్ ॥ ౩౯॥

దుర్గాఽమ్బికాఽద్రీ జయమాలదుర్గే
 కామ్భే పురే ధాతునిధౌ సముద్రే ।
 స్తాచ్ఛన్ద్రచూడస్తుతచన్ద్రకాన్తా
 కుమ్భశ్రియే కహ్నకృతా సువృత్తా ॥ ౪౦॥

కుమ్భో నన్దతు భూతలే హరిహరౌ కుమ్భం సదా రక్షతాం
 కుమ్భేనైవ వశికృతా వసుమతీ కుమ్భాయ తుష్టాః సురాః ।
 కుమ్భాదాప్తధనో జనస్త్రిభువనే కుమ్భస్య కీర్తిః స్థిరా
 కుమ్భే పణితమణ్ణలీ స్థితిమతీ త్వం కుమ్భ రాజ్యం కురు ॥ ౪౧॥

॥ ఇతి జాతిచప్పన్దోభిః శ్రీమదేకలింగస్తుతిః సమ్పూర్ణా ॥

॥ ఏకలింగమావలిః ॥

ఓం నమః శ్రీగణేశాయ ।

- ౧. ఓం నమః సిద్ధలింగ ౨. ఓం నమః శివలింగ
- ౩. జయ జయ జయ (?) ౪. జయ త్వమఖిలలోకశక్కూరలింగ
- ౫. హరలింగ ౬. హరిలింగ ౭. హిరణ్యగర్భలింగ
- ౮. శివలింగ ౯. శర్వలింగ ౧౦. సర్వజ్ఞలింగ ౧౧. శ్రీ ఓఙ్కూరలింగ
- ౧౨. ఉదయలింగ ౧౩. ఆదిలింగ ౧౪. ఉద్యమలింగ ౧౫. ఉడితలింగ ౧౬. ఉత్తితలింగ
- ౧౭. గురులింగ ౧౮. లఘులింగ ౧౯. మథనలింగ ౨౦. లమ్బలింగ ౨౧. గురులింగ ౨౨. గురుతరలింగ
- ౨౩. శ్రీదేవలింగ ౨౪. శ్రీదేవేశలింగ ౨౫. ఆనేకలింగ
- ౨౬. నన్దనలింగ ౨౭. నన్దకలింగ ౨౮. నన్దకేశ్వరలింగ

౨౯. ఆనన్దలిङ్గ ౩౦. నన్దలిङ్గ ౩౧. రసలిङ్గ ౩౨. రహవట(?)లిङ్గ
 ౩౩. శ్రీమదేకలిङ్గ ౩౪. దశలిङ్గ ౩౫. శతలిङ్గ ౩౬. సహస్రలిङ్గ
 ౩౭. అయుతలిङ్గ ౩౮. లక్షలిङ్గ ౩౯. కోటిలిङ్గ ౪౦. కోటిశ్వరలిङ్గ
 ౪౧. కటకలిङ్గ ౪౨. అనేకలిङ్గ ౪౩. అగణితలిङ్గ ౪౪. బహులిङ్గ
 ౪౫. మహాలిङ్గ ౪౬. లిङ్గలిङ్గ ౪౭. లోకేశ్వరలిङ్గ
 ౪౮. గణేశలిङ్గ ౪౯. గుణగణలిङ్గ
 ౫౦. శ్రీకామేశ్వరలిङ్గ ౫౧. శ్రీకుమ్భేశ్వరలిङ్గ
 ౫౨. శ్రీమోకలేశ్వరలిङ్గ ౫౩. శ్రీమదీశ్వరలిङ్గ ౫౪ మహాలిङ్గ
 ౫౫. మహాదేవలిङ్గ ౫౬. శ్రీమహేశలిङ్గ
 ౫౭. శ్రీరాజలిङ్గ ౫౮. రాజేశ్వరలిङ్గ
 ౫౯. జాగేశ్వరలిङ్గ ౬౦. యాగేశ్వరలిङ్గ
 ౬౧. యోగీశ్వరలిङ్గ ౬౨. భోగీశ్వరలిङ్గ
 ౬౩. జగ్గమలిङ్గ ౬౪. స్థావరలిङ్గ
 ౬౫. జగజ్జీవనలిङ్గ ౬౬. జగదీశ్వరలిङ్గ
 ౬౭. జననీలిङ్గ ౬౮. యోగినీలిङ్గ ౬౯. జనకలిङ్గ
 ౭౦. భువనలిङ్గ ౭౧. భువనేశ్వరలిङ్గ
 ౭౩. భవానీశ్వరలిङ్గ ౭౩. భువనేశ్వరీలిङ్గ
 ౭౪. శ్రీ భగవాన్ (భగవ) లిङ్గ ౭౫. ఆనన్దలిङ్గ
 ౭౬. భగలిङ్గ ౭౭. భగభగలిङ్గ
 ౭౮. శమ్భులిङ్గ ౭౯. స్వయమ్భులిङ్గ
 ౮౦. గౌరీలిङ్గ ౮౧. గణ్ణాలిङ్గ ౮౨. గణ్ణోదకలిङ్గ
 ౮౩. గీర్ణలిङ్గ ౮౪. గోలిङ్గ
 ౮౫. శ్రీగోపాలలిङ్గ ౮౬. శ్రీగోవర్ధనలిङ్గ ౮౭. గోకులలిङ్గ
 ౮౮. గుహిల వంశవర్ధనలిङ్గ
 ౮౯. లిङ్గైకలిङ్గ ౯౦. ఆనన్దలిङ్గ ౯౧. జగదేకలిङ్గ
 ౯౨. ఏకస్త్యమేకలిङ్గ ౯౩. ఏక ఏక ఏవ లిङ్గ ౯౪. శ్రీమదేకలిङ్గ
 ౯౫. ఏకలిङ్గ ఏకలిङ్గ ఏకలిङ్గ నమస్తే నమస్తే నమస్తే ॥

కీర్తనేన తు రుద్రస్య పాపం యాతి సహస్రధా ।

ప్రచణ్డపవనేనేవ ఘనం జలదమణ్డలమ్ ॥

యం శైవాః సముపాసతే శివ ఇతి బ్రహ్మేతి వేదాన్తినో

బౌద్ధా బుద్ధ ఇతి ప్రమాణపటవః కర్తేతి వైయాయికాః ।

అర్హన్నిత్యథ జైనశాసనరతాః కర్మేతి మీమాంసకాః
సోఽయం వో విదధాతు వాఞ్ఛతఫలం దేవో జగజ్జీవనమ్ ||

త్రయా సాఙ్ఖ్యం యోగః పశుపతిమతం వైష్ణవమితి
ప్రభిన్నే ప్రస్థానే పరమిదమదః పథ్యమితి చ |
రుచీనాం వైచిత్ర్యాదృజకుటిలనానాపథజషాం
న్యూణామేకో గమ్యస్త్యమసి పయసామర్ణవ ఇవ ||

(శివమహిమ్నుః స్తోత్రే సప్తమం పద్యమిదమ్ |)

భీతిర్నాస్తి భుజుఙ్గుఙ్గువవిషాత్ ప్రీతిర్నం చన్ద్రామృతే
నాశౌచం నృకపాలదామలురనాత్ శౌచం న గఙ్గాజలాత్ |
నోద్వేగశ్చిత్తభస్మనో న చ సుఖం గౌరీస్తనాలిఙ్గానా-
దాత్మారామతయా హితాహితసమః స్వస్థో హరః పాతు వః ||

జగదజ్కరకు(చే) దాయ విశదానన్దమూర్తయే |
గలితాఖిలభేదాయ నమః శాన్తాయ విష్ణవే ||

|| శుక్లామ్ ||

మఙ్గలం భగవాన్ విష్ణుర్మఙ్గలం గరుడధ్వజః |
మఙ్గలం పుణ్డరీకాక్షో మఙ్గలాయతనో హరిః ||

ఇతి శ్రీమదేక(లింగ) మాహాత్మ్యం సమూర్ణమ్ |

|| ఇతి శ్రీమదేకలింగాయ నమః ||

శ్రీమదేకలింగమాహాత్మ్య (కావ్యమయ) కా విషయానుక్రమ

ప్రారంభ మేం ఆర పద్య కామదేవస్తుతి కే హైం ఫిర బాష్పవంశవర్ణన కీ ప్రతిజ్ఞా తోన శ్లోకోం
మేం తదనన్తర పౌరాణిక ఏకలింగమాహాత్మ్య (చతుర్థాధ్యాయ) కీ విషయవస్తు ఆర్యాఛన్ద
మేం కహీ హై | ఫిర ఉసీ మేం సే అష్టమ నవమ ఔర దశమ అధ్యాయ ప్రాయః అవికల
రూప సే ఉద్భృత కీయే హైం ఛన్ద నహీం బదలే హైం యతర్కిచిత్ పారభేద అవశ్య హై|
ఇనకే బాద “పురాతన కవియోం” కే వచన ఉద్భృత కరతే హువి గుహదత్త కే పూర్వజోం
కా వర్ణన (శ్లోక ౧-౬) ఆరంభ హోతా హై|

వంశ వర్ణన-గుహదత్త (శ్లోక ౬-౧౦) బాష్ప (శ్లోక ౧౧-౨౨) (శ్లోక ౨౩-౪౪ హమారే
పరిశిష్ట మేం సే ఛూట గయే హైం కృపయా శుద్ధిపత్ర దేఖేం|) కాలభోజ ఖుమ్మాణ

గోవింద ఆలురాఉల విశ్వనాథ శక్తికుమార శాలివాహన నరవాహన కీర్తివర్మా నరవర్మా కరణసింహ భాదూక గాతడి హంస (యోగిరాజు) వైరడ శ్రీప్రజ్ఞా కణ జితసింహ తేజసింహ (౨౩-౪౪) సమరసింహ (౪౫-౬౦) రత్నసింహ (౬౧) అన్యశాఖా (౬౨-౬౫) బబరూ నాగపాల పూర్ణపాల ఫేఖర భువనసింహ భీమసింహ జయసింహ (౬౬-౬౮) లక్ష్మ్యసింహ (౬౮-౭౪) రసీరాణ (౭౫) ఆరిసింహ (౭౬-౭౮) హమ్మీర (౭౯-౮౭) క్షేత్రసింహ (౮౮-౧౦౩) మోకల (౧౦౪-౧౨౧) ।

కుమ్భాస్తుతి-శ్లోం ౧-౬౭।

పఞ్చాయతనస్తుతి-గేయప్రబంధనిర్మాణ కీ ప్రతిజ్ఞా (౧-౨) గణేశస్తుతి (౧-౧౩) సూర్యస్తుతి (౧-౯) నారాయణస్తుతి (౧-౧౧) శివస్తుతి (౧-౯) చణ్డికాస్తుతి (౧-౧౨) ప్రకీణం పద్య (౧-౫) ఏకలింగా సమ్భస్థి ప్రాచ్య పద్య (?-౫) ప్రకీర్ణ పద్య (౬-౧౩) విభిన్న చంద్లోం కే ఉదాహరణ (౧-౩౫) కుమ్భాస్తుతి (౩౬-౪౧) ।

ఏకలింగానమస్కార (గద్య) ।

అస్త మేం కుచ ప్రసిద్ధ ప్రాచీన పద్య।

Notes:

EkalingāMāhātmyam - Kāvyaṃyamam ఏకలింగామాహాత్మ్యమ్ - కావ్యమయమ్ includes description of the lineage of Baṣpa Rājā బాష్ప రాజు, Stuti స్తుతి of the erudite Mahārāṇā Kumbhā మహారాణా కుమ్భా i.e. Kumbhakarāṇa కుమ్భకరణ, and the Pañcāyatana Stuti పఞ్చాయతన స్తుతి. The latter comprises of Stuti-s of Ganeśa గణేశ, Sūrya సూర్య, Nārāyaṇa నారాయణ, Śiva శివ, Caṇḍikā చణ్డికా and Ekalingā Śiva ఏకలింగా శివ.

It is noteworthy that the Pañcāyatana Stuti పఞ్చాయతన స్తుతి has some names associated with Kumbhā కుమ్భా such that he is remembered with each of the Deity worshipped with this stuti. Towards conclusion, there is EkalingāNamaskāra ఏకలింగానమస్కార.

EkalingāMāhātmyam ఏకలింగామాహాత్మ్యమ్, that constitutes a SthalaPurāṇa స్థలపురాణ and SthalaMāhātmyam స్థలమాహాత్మ్యమ్, has been composed in two styles - Paurāṇika పౌరాణిక and Kāvyaṃmaya కావ్యమయ. It includes the descriptions about the manifestation of the Ekalingā Śiva Kṣetra ఏకలింగా శివ క్షేత్ర in relation to the story of the duo - Baṣpa Rājā బాష్ప రాజు - Hārīta Muni హారీత ముని, and the lineage of kings of Citrakūṭa చిత్రకూట (now k.a. Cittauragaṛha చిత్రైడగఢం) and Medapāṭa మేదపాట (now k.a. Mevāra మేవాడం) including Mahārāṇā Kumbhā మహారాణా కుమ్భా.

Baṣpa Rājā బాష్ప రాజా is now popularly known as Bappā Rāvala బప్పా రావల.

The VāyuPurāṇam వాయుపురాణమ్ has been attributed to be the source composition of EkaliṅgaMāhātmyam ఏకలిఙ్గమాహాత్మ్యమ్ as the main narrator of the same is Vāyu వాయు.

EkaliṅgaMāhātmyam - Paurāṇika ఏకలిఙ్గమాహాత్మ్యమ్ - పౌరాణిక is composed in 32 chapters that, with a brief summary of each chapter can be accessed from the respective link given below.

Encoded and proofread by Ruma Dewan

——
Ekaliṅgamahatmyam kAvyamayam
pdf was typeset on October 20, 2025

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

